

DARBININKAS

Vol. LXVIII, Nr. 26
Liepos - July 1, 1983

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

LIETUVOS JAUNIMO LAIŠKAS PENKTAJAM PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESUI

MIELAS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIME,

Mes, okupuotos Lietuvos jaunimas, sveikiname visus susirinkusius į V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Sveikiname jus visus, maži ir dideli, tiek laisvi, tiek kaliniai iš Lietuvos ar iš tremtės už jos ribų. Nors fiziškai esame toli, atskirti vandenynų ir spygliuotų užtvartų, bet dvasioje esame ir būsimė kartu su jumis, nes mus visus jungia stiprus kraujo ryšiai, vienija bendros idėjos, tikėjimas, kovos tikslai. Mes visi esame tos pačios lietuvės motinos vaikai, nors ir išsibarstę po visą platųjį pasaulį. Mus riša karšta Lietuvos meilė ir susirūpinimas visos tėvynės likimu. Mes visi esame viena Tauta, viena galinga jėga, kuri dar sudrebins pasaulį.

Mes nuolat stebime jus, jaučiame jūsų mintis, žavimės jūsų žygiais ir darbais. Jūs esate mūsų balsas pasaulyje. Tebūnie tas balsas skambantis ir nesustabdomas! Tebūnie jūsų veikla ir darbai sėkmingi. Linkim turinčiai su pakilia nuotaika pastovyklauti, o atstovams studijų dienų metu apsvastyti, iš kur mes atėjome, kas mes esame ir kuriuo keliu turime eiti bei padaryti svarbius nutarimus. Telaimina jus Dievas ir tepadedą įprasminti savo egzistenciją vardan Lietuvos kančios kelio sutrumpinimo.

Želkite į Lietuvą, kaip mes žiūrime į jus. Padėkite mums dvasiniai ir fiziniai, kad mūsų visų vieninga kova atneštų mus į laisvą, nepriklausomą Lietuvą!

Dar labiau sutelkime gretas, aktyvinkime veiklą, stiprinkime savo tautinę sąmonę, tobulinkime savo lietuvišką kalbą ir skelbkime Lietuvos vardą visame pasaulyje. Išgirskime Kudirkos varpo balsą: kelkitės, kelkitės, kelkitės!

Įprasminkim tėvų, senelių ir bočių pralietą kraujo ir ašarų auką už mylimą tėvynę.

Pirmyn į šviesią Ateitį kartu su jumis!

Okupuotos Lietuvos Jaunimas

Savaitės įvykiai

MASKVOS SPAUDIMAS DIDĖJA Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 56

Popiežius Jonas Paulius II savo kalbose nevenė liesti politinių klausimų ir savo kalbose nuolat priminė laisvės, solidarumo ir laisvo apsisprendimo reikalus ir susilaukė iš lenkų milžiniško pritarimo ir demonstracijų už panaikintą Solidarumo uniją ir tautinę nepriklausomybę.

Lenkijos vyriausybė, matydama kokią įtaką popiežiaus kalbos daro Lenkijos gyventojams, išpėjo popiežių, kad jis liautųsi savo kalbose lietuviškus klausimus ir pagrasino, kad panašūs pareiškimai gali pakenkti santykiams tarp valstybės ir Bažnyčios ir atidėti karo būklės panaikinimą.

Argentinos vyriausybė, pralaimėjusi karą su Britanija dėl Falklando salų, spaudžia Britaniją pradėti pasitarimus dėl salų ateičiai.

Sov. S-gos komunistų partijos centro komiteto posėdyje Konstantin M. Černeno reikalavo sustiprinti ideologinę kovą prieš prezidento Reagan skelbiamą "kryžiaus karą" komunistui ir išlaisvinti sovietinį gyvenimą nuo jį nuodijančių įtakų. Esą Vakarai nuodija sovietų piliečių protus ir siekia nušluoti komunizmą, todėl yra labai reikalinga sovietinė propaganda ne tik tarptautinėje, bet ir vidaus plotmėje.

J. T. konferencija palestiniečių teisėms svarstyti, nežiūrint Šveicarijos vyriausybės nepasitenkinimo ir atsikalbinėjimų, įvyks Sveicarijoje rugpjūčio 16-27 d.

Britanijos Liberalų partijos pirmininkas David Steel, partijai menkai pasirodžius parlamento rinkimuose, numato atsistatydinti.

Prezidento specialus įgaliotinis centrinės Amerikos reikalams Richard B. Stone pritarė keturių Pietų Amerikos valstybių — Meksikos, Kolumbijos, Panamos ir Venecuelos — planui taikai centrinėje Amerikoje pasiekti.

Valst. sekretorius Shultz pareiškė, kad JAV, nepaisydamos savo susirūpinimo Sov. S-gos nuolatinių įsikišimų į nepastovias pasaulio sritis ir jos stengimosi primesti savo politinę filosofiją savo sąjungininkams, yra įsijungusios į konstruktyvų dialogą su Sov. S-ga.

Britanijos socialdemokratų partija savo vadu išsirinko dr. David Owen, vieton iš partijos pirmininko pareigų pasitraukusio Roy Jenkins.

BV. Vokietijos gynybos ministras Manfred Woerner pareiškė parlamentui, kad Sov-S-ga pradėjo išdėstyti jos valdomoj Europos srity vidutinės tolinės raketos dar prieš Vakarų sąjungininkų nutarimą tokias raketas išdėstyti NATO valstybių teritorijose.

Sirijos laikraščiai ragina sukelti prieš Libano prezidentą Amin Gemayel partizaninį karą už tai, kad Libano parlamentas patvirtino vyriausybės susitarimą su Izraeliu dėl Izraelio kariuomenės atitraukimo iš Libano.

Sov. S-gos Aukščiausioji taryba išrinko partijos gen. sekretorių Juri Andropov tarybos prezidentu primininku, arba, kaip Vakarai yra įpratę vadinti, Sąjungos prezidentu. Tokiu būdu jis, kaip ir miręs Brežnevas, savo galiojį sąjungę partijos gen. sekretoriaus, prezidento primininko ir gynybos komiteto pirmininko pareigas.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 56 Lietuvoje pasirodė 1983 vasario 14. Numerį skiria Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto nariui kun. Alfonsui Svarinskui, trečią kartą einančiam Gulago keliais už Tėvynę ir Bažnyčią.

Šiame numeryje randame šiuos straipsnius: Maskvos spaudimas didėja, Kardinolo problema, Kun. Alfonso Svarinsko suėmimas, Petras Paulaitis laisvėje, Mirė prel. L. Pratkelis, Kratos ir tardymai, Jono Sadūno persekiojimas, Žinios iš vyskupijų, Sovietinėje mokykloje, Bažnyčia sovietinėse respublikose, Nauji leidiniai.

Darbininko puslapiuose ir susipažinsime su šiuo numeriu. Reikia pastebėti, kad šio numerio angliskas vertimas jau yra išspausdintas ir išsiuntinetas amerikiečių vyskupam, informacijos centram, spaudai.

Maskvos spaudimas didėja

1982 metų vasarą, kai sovietinė valdžia leido Kaišiadorių vyskupui Vincentui Sladkevičiui eiti savo pareigas, Vakaruose pasigirdo balsų, kad Bažnyčios padėtis Lietuvoje pagerėjo. Iš tikrųjų spaudos varžtai tik dar labiau buvo prisukami. Religijai reikalinga taryba vis labiau atakavo kunigus vykdyti Religijai susivienijimų nuostatų, o už jų nesilaikymą kunigai būdavo perspėjami, barami, vadinami "ekstremistais" arba net baudžiami administracinėmis baudomis. Tiek kunigams, tiek pasauliečiams buvo kalama mintis, kad tikrasis parapijos seimininkas esąs "vykdomasis organas", kurį tvirtina (t.y. visiškai kontroliuoja) sovietinė valdžia, o kunigas — tik samdomas kulto tarnas. Parapijų "dvidešimtukai", nesudarę vadinamosios "sutarties" su rajono vykdomaisiais komitetais, buvo prievartaujami kuo greičiau ją sudaryti, t.y. formaliai apsiimti būti religinės bendruomenės seimininkais, per kuriuos parapiją galėtų valdyti rajono vykdomasis komitetas.

Daugelyje parapijų sovietinė valdžia reikalavo, kad būtų nežinia dėl kokios priežasties įkainuotas bažnytinis turtas: liturginiai indai, paveikslai ir kita.

Atvyko iš Maskvos

1982 metų gruodžio pradžioje iš Maskvos į Lietuvą atvyko Religijai reikalų tarybos pareigūnas katalikų reikalams. Jis lankėsi Kunigų seminarijoje, pas vyskupus ir net pas kai kuriuos dekanus, bandė įtikinti, kad kunigams būtų geriau, jei Bažnyčios reikalus tvarkys ne kunigai, o parapijų "vykdomieji organai".

Kad Lietuvos kunigams praėtų noras priešintis Religijai susivienijimų nuostatams, 1983 sausio 26 buvo suimtas Viduklės klebonas ir Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto narys kun. Alfonsas Svarinskas. Svarbiausi suėmimo motyvai buvo šie:

Kas valdžiai kelia nerimą?

Sovietinei valdžiai didelį nerimą kelia Lietuvos kunigų drąsi laikysena. Vienas iš didžiausių kunigų areštų turėjo likusiu įvykti baimės ir priversti juos paklusti Religijai susivienijimų nuostatams.

Religijai reikalų tarybos darbuotojai visą kaltę už vadinamą "religinį ekstremizmą", t.y., už laikymąsi Bažnyčios kanonų, o ne Religijai susivienijimų nuostatų, primeta visų pirma Tikinčiųjų teisėms ginti komitetui. KGB kun. A. Svarinską laikė šio komiteto siela, todėl jo areštą turėjo pasitarnauti komiteto veiklos suparalizavimui.

Bažnyčios priešai apsirinka

Sovietinė valdžia Lietuvoje visada liguistai reagavo į bet kokią jai nerimą keliantį reiškinį, pvz., eisenas į Šiluvą, jaunimo sambūrius ir kt. Kun. A. Svarinsko areštą akivaizdžiai rodo, kad sovietinė valdžia jaučiasi labai silpna, o Lietuvos Kat. Bažnyčioje ir kiekviename aktyvesniame dvasiškyje mato mirtiną savo priešą.

Artėjant šv. Kazimiero ir krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 metų jubiliejui, tautoje jaučiamas dvasinis atgimimas. Sovietinė valdžia, norėdama šį atgimimą paralyžuoti, paleido į darbą visas propagandines priemones, o kai jos nepadėjo, pasiūkė į pagalbą KGB, kad padėtų smaigti uoliausius Lietuvos kunigus. Tačiau Bažnyčios priešai visada skaudžiai apsirinka — giljotinos, kartuvės ir lageriai Bažnyčią visada prikelia naujai gyvuoti.

KARDINOLO PROBLEMA

Niekas Lietuvoje neliko abejingas žiniai apie naujo kardinolo paskyrimą Latvijos katalikų Bažnyčiai. Visi gyvai diskutavo klausimą: ką tai reiškia?

Latvijos katalikų Bažnyčios gyvenimas merdi: vaikai nekatekizuojami, baž-

nyčiose beveik nėra jaunimo, į Kunigų seminariją vietinių kandidatų irgi beveik nėra, todėl valdžios nustatytas limitas užpildomas kandidatais iš Baltarusijos, Ukrainos ir net Kazachstano. Nors oficialiai Rygos seminariją ruošia kunigus visai Sovietų Sąjungai, šiais metais kunigystės šventimus gavo, berods, vienas klierikas. Latvijos kunigų tarpe viešpatuoja pasyvumas, baimė ir susitaikymas su mintimi, kad Bažnyčia Sovietų Sąjungoje gali egzistuoti tik laikantis Religijai susivienijimų nuostatų. Panašiai matome visiškai pavergtoje Rusijoje provoslavų Bažnyčioje.

Lietuvoje — pasipriešinimas

Tuo tarpu Lietuvoje vaikai katekizuojami, aktyviai dalyvauja religinėse apeigose, bažnyčiose matosi vis daugiau jaunimo, daugelis žmonių aktyviai apštalauja: už tikėjimą drąsiai eina į kalėjimus, pvz., Jadvyga Biliauskienė 1982 įkalinta už apštalavimą Garliavos moksleivių tarpe. Lietuvos kunigai sėkmingai gina savo nepriklausomybę nuo Religijai susivienijimų nuostatų.

Patenkina Sovietus

Žinant realią Latvijos ir Lietuvos katalikų Bažnyčios padėtį, kardinolo paskyrimas Latvijai Lietuvos kunigus ir tikinčiuosius tiesiog šokiruoja. Jie aiškinasi, kad toks paskyrimas — tai Lat-

(nukelta į 2 psl.)

Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapija birželio 19 surengė savo 30-tąją lietuvių dieną. Koncertinė programa baigta iškilinga kompozitoriaus Budriūno kantata "Mano protėvių žemė", kuriai jis pats dirigavo. Solistė K. Vidžiūnienė. Kompozitorius buvo audringomis ovacijomis pagerbtas, nes irgi suėjo 30 metų, kaip jis vadovauja šiam parapijos chorui. Dabar jis yra iš darbo pasitraukęs. Jo vietą užėmė muzikas A. Jurgutis. Nuotr. L. Kanto

LENKŲ "KULTURA" APIE

"L.K. BAŽNYČIOS KRONIKĄ"

Paryžiuje išeinantis lenkų žurnalas Kultura 1983 kovo mėn. numeryje šiais žodžiais mini Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 11-os metų sukaktį: "Suėmimai nesustabdė leidinio."

"L'OSSERVATORE ROMANO" KRITIKUOJA AKCIJĄ PRIEŠ LIETUVIUS KUNIGUS

Vatikano oficiozas L'Osservatore Romano gegužės 10 pirmame puslapyje kritikavo akciją prieš lietuvius kunigus. Dienraštis klausia, ar toji akcija reikiška, kad prieš religiją nukreipti sovietiniai įstatymai, ar tai tik "paprasta bendra reakcija prieš įsitikinimų laisvę" (E)

Žinome suimtųjų ir nuteistųjų pavardes, tik nežinome plataus veiklių žmonių ratelio — jie surenka faktus ir duomenis, rašo straipsnius, perrašinėja ir platina Kronikos egzempliorius. Kronika yra pavyzdys ir impulsas Lietuvoje išsivysčiusiam nepriklausomų laikraštinių sąjūdžiui. Šiuo metu ten išeina mažiausiai 14 laikraščių, kurių dauguma skiria daugiau dėmesio tautiniam reikalui, negu religiniam". (E)

"POSSEV" APRĄŠO MAISTO TRŪKUMĄ LIETUVOJE

Lietuvos SSR pagamina daugiau mėsos ir pieno pagal gyventojų skaičių, negu bet kuri kita sovietinė respublika — tei-

gia V. Vokietijoje rusų kalba leidžiamas žurnalas Possev (1983 vasaris). Nepaisant to, pastarųjų kelių metų bėgyje gyventojų aprūpinimas maistu vis blogėja. Pvz., Vilniaus maisto parduotuvėse vienam asmeniui parduodama nedaugiau kaip 200 gramų sviesto, o mėsa virto "deficitine preke". (E)

DVI NAUJOS KNYGOS APIE LIETUVOS ISTORIJĄ

Berlyno Laisvasis Universitetas išleido švedų istoriko Sveino Ekdahlo veikalą apie Žalgirio mūšį 1410-ais metais. Princetono Universiteto leidykla skelbia penkių autorių knygą, Russification in the Baltic Provinces and Finland, 1855-1914 (Rusinimas Baltijos Provincijose ir Suomijoje, 1855-1914). Knygą redagavo dr. Edward C. Thaden, kurio specialioji sritis yra rusų konservatyvusis nacionalizmas. (E)

PABALTIO KLAUSIMAS ŠVEDIJOS PARLAMENTE

Balandžio 18 d. Švedijos parlamente išsamiai pasisakyta Pabaltijo klausimu. Užsienio reikalų ministras Lennart Bodstroem atsakė į Nuosaukiųjų (konservatorių) partijos atstovės Margarethos aff Ugglas jam įteiktus klausimus.

Pareiškęs, kad "rimta padėtis" Pabaltijo respublikose pastaruoju metu dar pablogėjo, jis pabrėžė, jog reikia pasmerkti "piliiečių teisių aktyvistų" persekiojamą Pabaltijo respublikose ir reikalauti pilnos laisvės komentuoti apie Helsinkio sutarties laikymąsi. Bodstroem paminėjo, kad Švedijos užsienio reikalų viceministras, lankydamasis Maskvoje sausio mėnesį, iškelė kai kuriuos su Pabaltiju susijusius atvejus.

Į atstovės aff Ugglas paklausimą, ar Švedija yra pasiruošusi iškelti pabaltiečių teisių pažeidėjimus Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komitete, Bodstroem atsakė teigiamai, bet pridūrė, kad Švedija nori glaudesnių ryšių su Pabaltijo respublikomis, ypač prekybos ir kultūros srityse.

Užsienio reikalų ministras taip pat pripažino, kad Pabaltijyje vedama rusinimo politika. Debatų metu Margaretha aff Ugglas reikalavo užbaigti "nejaukią tylą" Pabaltijo atžvilgiu. Jai pritarė ir Vidurio (liberalų) partijos atstovai.

Kadangi debatų dalyviai beveik išimtinai kalbėjo apie padėtį Latvijoje ir Estijoje, reikėtų sustiprinti lietuviškos informacijos tiekimą Švedijos vyriausybei, parlamentui ir spaudai. (E.)

Vatikano sluoksniai yra tvirtai įsitikinę, kad į pasikėsinimą prieš popiežių Joną Paulių II yra įsivėlusį ne tik Bulgarija, bet ir Sov. S-gos KGB.

Prezidentas Ronald Reagan, pasirašęs Baltų laisvės dienos proklamaciją Baltuosiuose Rūmuose birželio 13, kalbasi su Amerikos Baltų Laisvės Lygos pirmininku Val. A. Pavlovskiu. Nuotr. D. Mažeikienės

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

vijos kat. Bažnyčios pasyvios ir kapituliacinės laikysenos įvertinimas, o Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų sudėtų aukų, atkaklios kovos ir ryžtingos laikysenos ignoravimas. Sovietinę valdžią šitoks paskyrimas pilnai patenkina.

Pareiškimai, kad naujasis kardinolas gal būsias tiltas tarp Maskvos ir Vatikano į dabartinę tamsą mažai įneša šviesos. Spėjimai, kad gal būt tremtinys vyskupas Julijonas Steponavičius esąs kardinolas "in pectore", šiuo metu Lietuvos tikinčiuosius ir kunigus labai mažai paguodžia, juo labiau, kad iš Romos ateina lietuvių kunigų laiškai liudija, jog šis garbin-

gas tremtinys vyskupas Vatikane kažkieko gerokai suniekinas.

Anonimai iš KGB

Paskyrus Latvijos kat. Bažnyčiai kardinolą, tremtinys vyskupas J. Steponavičius gavo keletą labai piktų anonimų.

Viename iš jų rašoma: "Tariamasis kardinole "in pectore"! Tai tu laimini svarinusių, tamkevičių, keičių, zdebškių ir į juos panašių Bažnyčios skaldytojų veiklą. Tai tavo ir "veikėjų" darbelius Šventasis Sostas taip įvertino, kad ne katalikiška Lietuva, o protestantiškoji Latvija gavo kardinolą ir dar vieną vyskupą."

Po anonimų pasirašė "daugumos kunigų nuomonę išreiškiantis konfratras", kuris greičiausiai, turi KGB karininko antpečius.

Kitas anonimas ragina popiežių, vyskupų ir kunigus melstis, kad nelabasis neveiktų Bažnyčios nenaudai per vyskupą Steponavičių.

Piktus anonimus, gimusius KGB būstinėje, gavo taip pat kunigai A. Svarinskas ir Algimantas Keina.

Laiškai iš Romos

Lietuvos kunigus stebina ne anonimai (nors dažnai jie įdomūs tuo, kad sužinome, ką vienu ar kitu klausimu galvoja KGB), bet Lietuvą pasiekia kai kurių Romos lietuvių kunigų laiškai. Viename iš jų kaltinamas vysk. Julijonas Steponavičius ir "Veikėjai kunigai", kad popiežius paskyrė kardinolą ne Lietuvai, o Latvijai. Kuo paaiškinti šį nemalonų sutapimą — KGB Lietuvoje ir kai kurie kunigai Romoje kalba vienodai? Atsakymas tik toks: KGB meistriškai deinformavo bent kai kuriuos įtakingus Romos lietuvių kunigus, o tuo pačiu ir Apaštaly Sostą. Džiugu tik tai, kad Šv. Tėvas nepaskyrė Lietuvai kardinolą pasyvią ir konformistinę poziciją užimančių asmenį. Už šį Apaštaly Sosto sprendimą Lietuvos kunigai ir tikintieji tikrai yra dėkingi.

Kad Apaštaly Sostas KGB buvo klaidinamas, liudija ir šis faktas. Washingtono arkivyskupijos savaitraštis išspausdino kun. Doil straipsnį, kuriame jis svarsto, kodėl kardinolas buvo paskirtas Latvijai, o ne Lietuvai. Straipsnyje remiamasi prel. L. Tulabos gautomis patikimomis žiniomis iš Lietuvos, būk tai, Maskva yra pranešusi, kad vysk. Steponavičių viešai pakėlus kardinolą, Vatikanui tektų padaryti sunkų pasirinkimą, nes Maskva pareikalautų, kad jis būtų ištremtas į darbo stovyklą Sibire arba priverstų išvykti į Vatikaną, iš kur jis negalėtų sugrįžti Lietuvon.

Šis Maskvos pranešimas yra eilinis KGB santažas, kad Apaštaly Sostas Lietuvai nepaskirtų gero kardinolo. (Į lagerį kardinolas tikrai nebūtų išsiųstas!) Jei Lietuvai būtų buvęs paskirtas geras kardinolas, tai kur jis bebūtų — lageryje ar Romoje — kunigai ir katalikai moraliskai būtų paremti. Deja, šiuo metu Lietuvoje triumfuoja tik KGB, o uoliausi kunigai ir pasauliečiai jaučiasi palikti "vienai vieni".

Savo aukomis paremtas organizacijas, kurios rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu!

Gaudė mokyklinio amžiaus jaunimą, kišo į rūsius, tardė, visokiais būdais gąsdino.

Šiame popiežiaus kelionė į Lenkiją dar labiau įaudrino žmones. Laukiama dar daugiau maldininkų. Taip valdžia sutrauks dar daugiau milicijos ir kariuomenės, nes bijo, kad nebūtų kokių demonstracijų.

Visokie prokurorai, KGB agentai nuolat kartoja: "Ir Lenkijoje viskas prasidėjo nuo rožančiaus."

STIPRI AMERIKA LAISVAME PASAULYJE

Baltų rekomendacijos prezidentui

Birželio 13 Baltuosiuose rūmuose Washingtono Baltų Laisvės Lygos sudarytą delegaciją priėmė dr. John Lenczowski. Tautinės Saugumo tarybos Europos ir Sovietų Reikalų direktorius, kuriam delegacija įteikė memorandumą ir išdiskutavo žodžiu memorandumu iškeltus klausimus.

Memorandume, kuris pavadintas "Policy Recommendations", Baltų Laisvės lyga prezidentą ragina:

1. Atnaujinti JAV diplomatinę, moralinę ir ekonominę iniciatyvą Baltijos kraštuose vykstančiai aktyviai tautinei rezistencijai paremti, turint prieš akis tikslą — atstatyti pilną Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautinę nepriklausomybę; tuo tikslu

A — Jungtinės Amerikos Valstybės tęsia Sovietų Sąjungos įvykdyto suverenų Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikų prievartinio ir neteisėto užėmimo ir aneksavimo nepripažinimo politiką ir tą Baltijos kraštų atžvilgiu Jungtinių Amerikos Valstybių politiką užtikrintai pavaizduoja valdžios žemėlapiuose ir kituose valdžios leidiniuose;

B — Plečia Amerikos Balso radijo programas į tuos kraštus;

C — Baltijos kraštų kalbomis radijo transliacijas iš Laisvės Radijo perkelia į Laisvosios Europos Radiją ir padidina programas;

D — Į Amerikos kariuomenės kalbų mokyklas vėl įveda lietuvių, estų ir latvių kalbų kursus;

E — Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio pagalbos programos ribose šelpia Baltijos valstybių pasiuntinybes ir konsulatus Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

2. Pavesti Jungtinių Amerikos Valstybių ambasadoriui prie Jungtinių Tautų kasmet oficialiai painformuoti Jungtinių Tautų narius, kad Jungtinės Amerikos Valstybės nepripažįsta prievartinio Baltijos valstybių inkorporavimo į Sovietų Sąjungą.

3. Kelti Baltijos valstybių klausimą Jungtinių Tautų generalinėje asamblėjoje, aktyviai ir energingai paremiant Europos Parlamento priimtą rezoliuciją dekolonizacijos reikalą.

4. Viešomis ir diplomatinėmis priemonėmis skubinti Amerikos piliečio Benedict Scott Skuodis išlaisvinimą iš sovietų kalėjimo ir pasirūpinti jo ir jo šeimos saugiu atvykimu į Ameriką.

5. Teikti viešą, diplomatinę ir moralinę paramą visiems sovietų kalėjimuose, koncentracijos stovyklose ir psichiatrinėse ligoninėse laikomiems baltų sąžinės kaliniams ir stengtis išlaisvinti Juris Bumeisters, Ints Calitis, Janis Rozkalns, kun. Alfonsą Svarinską, Balį Gajauską, Viktorą Petkų ir Mart Niklus.

6. Užtikrinti pilną Jungtinių Amerikos Valstybių viešą ir diplomatinę paramą garantijai, kad, vykdam tarptautinius susitarimus, nė vienas afganų laisvės kovotojų Afganistane nelaisvėn

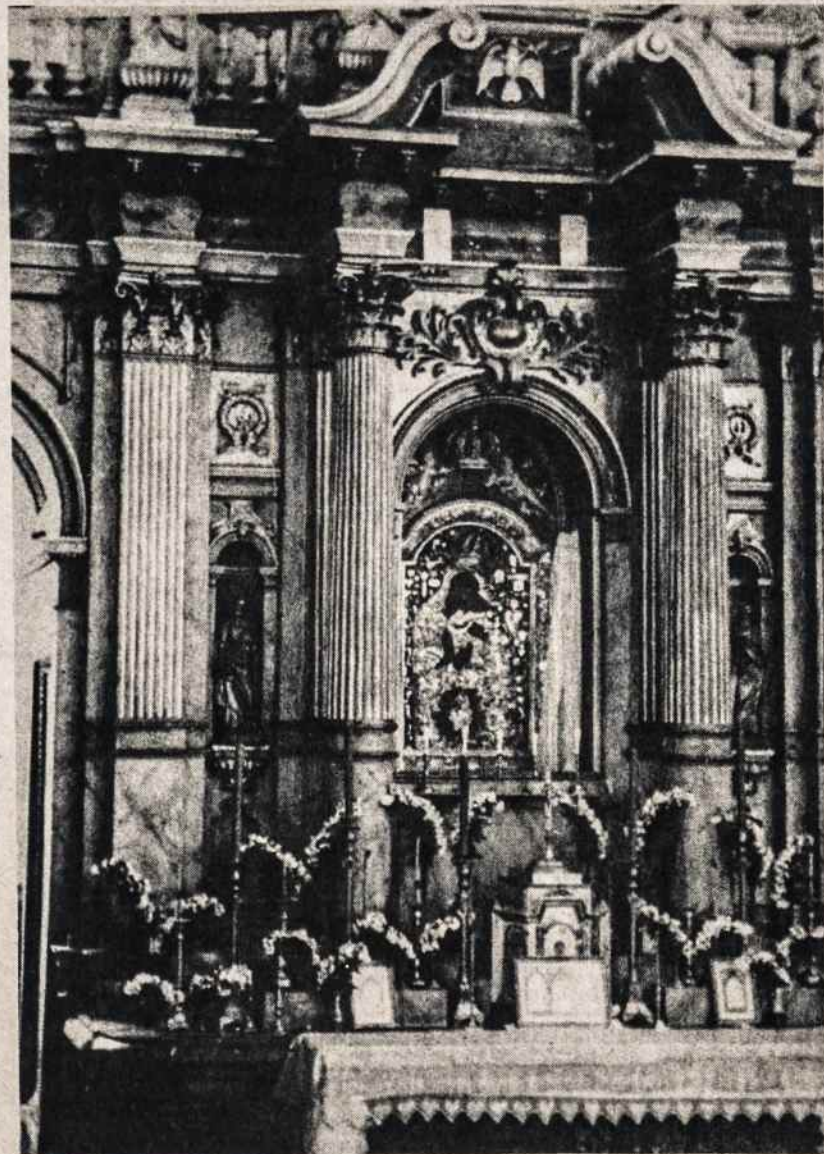
paimtas baltų karo belaisvis prievarta nebūtų grąžintas į Sovietų Sąjungą. Jungtinės Amerikos Valstybės dėmesin priima faktą, kad mūsų vyriausybė baltų karo belaisvių Afganistane nepripažįsta sovietų, bet okupuotą Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybių piliečiams.

7. Kritiškai išnagrinėti vykdomą bendradarbiavimą tarp Jungtinių Amerikos Valstybių Teisingumo departamento kriminalinio skyriaus žinioje veikiančios "Specialių investigacijų įstaigos" (OSI) ir Sovietų vyriausybės. Nors Amerikos Baltų Laisvės lyga ir Amerikos baltų bendruomenė remia legalų visų karo nusikaltėlių baudimą, vykdomą teisingu ir įstatymais nustatyto procesu, tačiau į sovietų

KGB pateiktus įrodymus ir dokumentaciją žiūri su dideliu nerimu. Amerikos Baltų Laisvės lyga stipriai pataria prezidentui, kad pavestų FBI ir CIA ištirti susidariusią rimtą padėtį dėl sovietų disinformacinės veiklos, kuri kenkia Jungtinių Amerikos Valstybių interesams, o Amerikos piliečių tarpe kelia nerimą ir daro jiems skriaudas.

Mes dėkojame Jums, p. Prezidentė, už suteiktą progą pateikti Jums ir Jūsų štabui mūsų nusistatymus. Užtikriname Jus, kad Jūsų užsibrėžtą tikslą — stipri Amerika laisvame pasaulyje — energingai remiame ir jam įsipareigojame.

Memorandumą pasirašė Valdis V. Pavlovskis, Lygos pirmninkas.

Žemaičių Kalvarijos bažnyčios didysis altorius su stebuklinguoju Dievo Motinos paveikslu. Šiame didieji atlaidai vyksta liepos 3.

Kariuomenė ir milicija Žemaičių Kalvarijoje

Kaip žinome, Žemaičių Kalvarijoje liepos pradžioje vyksta didieji Kalvarijos atlaidai, į kuriuos suplaukia daugybė žmonių iš visos Lietuvos. Tie atlaidai būna pirmą sekmadienį po liepos 2. Jei liepos 2 pasitaiko sekmadienį, tai atlaidai nukeliami visą savaitę — į liepos 9.

Šiame didžioji atlaidų diena bus liepos 3, sekmadienį. Atlaidai prasideda ketvirtadienį. Paskui kiekvieną dieną būna iškilmingos pamaldos, procesijos, iškilmingai einama Kryžiaus Keliai. Čia yra 19 koplyčių, pastatyta kalnuose. Kiekvieną dieną turi ir savo paskirtį. Viena diena skiriama kunigams. Jų suvažiuoja labai daug ir taip

padaro lyg kokias kunigų rekolencijas, dvasinį atnaujinimą. Šeštadienis skiriamas jaunimui. Jaunimo sueina, suvažiuoja labai daug. Jie ateina basi kaip piligrimai pasimelsti į šią šventą vietą, tuo pačiu pademonstruoja ir savo tautinius jausmus, prisirišimą prie senų tradicijų.

Praeitais metais buvo sutraukta daugybė milicijos, atvežtas net kariuomenės dalinys. Ant kiekvieno kelio į Kalvariją buvo trys eilės sargybų. Tikrino kiekvieną mašiną, jos numerį per radiją perdavė į centrinį sekimo štabą. Kas antrą ar trečią kartą važiuo, tam atimtinėje vairavimo leidimus, mašinos numerius.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parudovė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laiduves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUSIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriusio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Sulinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIOJ VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., penktadieniais 7:30-8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiadienį, 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

1983
KELIONĖS Į LIETUVĄ

**PRAŠYKITE DAUGIAU
INFORMACIJŲ**

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbtimų turinį
ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Už galingą Ameriką!

Liepos 4 Jungtinės Amerikos Valstybės švenčia savo nepriklausomybės šventę. Bus parada, fejerverkai, koncertai, priėmimai ambasadoje, per visą kraštą nueis šaudymo banga. Televizija ir radijas skirs specialias programas, prisimins praeitį, kūrimsi laikus, pasikaitys patriotinių eilėraščių, pacituos žymiųjų amerikiečių minčių, posakių apie šį didelį ir darbštų kraštą.

Šią šventę pirmiausia prisimins visas laisvasis pasaulis, nes Amerika šiai demokratinei laisvei ir vadovauja, ją kietai gina. Šventę su dideliu rimtumu prisimins ir sovietų pavergti kraštai, Sibiro kaliniai. Jie visi linkės Amerikai gero — kuo didesnės stiprybės. Visi pavergtieji su didele viltimi žiūri į Ameriką, nes tik Amerika jiems duoda jėgos pakelti sunkumus ir laukti geresnių laisvės dienų.

Visi žino, ką reiškia Amerika, tos Jungtinės Amerikos Valstybės, tos maginančios trys raidės — USA. Jei tik Amerika bus silpna, tuoj prasidės komunistų ekspansija, nauji užkariavimai ir naujų kolonijų steigimas.

Kai pirmą kartą Lietuvą okupavo sovietai, kai buvo privaloma visiems mokytis marksizmo-leninizmo, jau tada sakė, kad pirma bus karas su Vokietija, o paskui — jie užkariuos Ameriką. Tai buvo prieš 40 metų. Komunizmas per tą laiką kiek išsiplėtė. Jėga ir apgaule jį skleidė Sovietų Sąjunga, rusiškas imperializmas. Dabar braunasi į Afriką, į Vidurinę Ameriką. Sovietai moka papirkti agentus, moka svetimom rankom sumaišyti visa, paskui sugriauti ir pasiimti.

Visokiais būdais jie puola ir niekina Ameriką. Kovoja visokiais priemonėmis. Viena priemonė yra — ši kraštą sugriauti iš vidaus. Jie sukelia rasinius judėjimus, vienus nusta-

to prieš kitus. Iš jaunimo atima jų žvilgesį, dorą, varžymąsi. Sukuria tokią filosofiją, kad jaunimas būtų išstėjęs, naudotų visokius narkotikus, girtuokliautų, valkatautų. Tokį gyvenimą vadovino pažangiu. Tikrumoje jaunimas ir nesupranta ir nemato, ką jis daro, ką tai reiškia. Taip gyvendami, jie pirmiausia žudo save, savo ateitį, žudo ir šio krašto ateitį.

Tik Amerikos priešams reikia kuo daugiau tokio demoralizuoto jaunimo, kuo daugiau narkotikų, paliegėlių, nes tada kraštas pats savaime supus ir nukris į komunistų glėbį.

Todėl Amerikos vyriausybė ir turi būti apdairi, kad laiku pastebėtų visus pavojus ir išspręstų savo problemas.

Pirmiausia — Amerika turi būti galinga. Ji turi taip apsiginkluoti moderniausiais ginklais, turi turėti didžiausią laivyną, aviaciją, kad priešas bijotų ir pajudėti. Amerika kitų neužpuls, kitų nepavergs. Tai ne jos paprotys. Ji, priešingai, visada ir visur kitus gina nuo užpuolėjų.

Tad nieko nesigailint, reikia stiprinti ir stiprinti savo karines pajėgas.

Antra — Amerika turi nugalėti ir savo vidaus vargus — aptvarkyti viešą chuliganizmą, išspręsti rasines, socialines problemas, ekonomiškai atgaivinti ir sustiprinti visą kraštą. Reikia apšvarinti miestus, parkus, gatves, kad būtų miela visiems gyventi.

Trečia — Amerikai reikia daugiau mokslo. Tai pastebėjo ir prezidentas ir vyriausybė. Jau kelia balsą, kad reikia sustiprinti mokymą. Amerikietis yra beveik vienakalbis — be anglų kalbos jis nieko kito nemoka. O juk Europoje žmonės moka mažiausiai tris kalbas, o kiti — net 5 ar 7 kalbas. Kalbos pra-

Laisvajame pasaulyje plazda daug lietuviškų širdžių, bet ypač miela aplankyti tokių širdžių telkinį Los Angeles, Calif. Yra kas judina, yra kas leidžiasi judinami. Švęstos lietuviškos parapijos visokeriopo sukaktys, švęsti klebono prelato Jono A. Kučingio jubiliejai. Tai dar ne viskas.

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijoje yra ir tokie dalykai, kaip Lietuvių Džena. Tokios dienos prasidėjo prieš 30 metų. Per tiek laiko keitėsi jų stilius, patalpos. Būdavo kviečiami aukšto rango amerikiečiai politikai. Meninės programos daliai atlikti buvo kviečiami geriausi lietuviai solistai, aktoriai, deklamatoriai. Visad buvo svarbu išlaikyti aukštą lietuvių kultūros prestižą.

plės akirati, labiau išlavins.

Reikia daugiau ir matematikos, nes dabar matematika vėl pasidarė populiarus mokslas. Daug matematikos reikia moderniai technologijai ir kelionei į erdves.

Ketvirta — reikia sustiprinti kultūrinę veiklą ir visokeriopą kūrybą.

Madoje čia valdžią kritikuoti, juodinti priešingą partiją. Bet tokie valstybės reikalai turėtų visiems rūpėti. Amerikos gerovė yra visų gerovė, Amerikos pažanga ir galybė rūpi visiems.

Didelė, galinga ir visus globojanti, visus vaduojanti iš nelaimių, iš priespaudų, pavertusių ginanti ir vaduojanti, — tokia štai matome Ameriką Liepos 4 šventės proga. Ir linkime šiam kraštui Dievo palaimos.

Visų visų gerovei tegu stiprėja Jungtinės Amerikos Valstybės!

30-toji Lietuvių Diena

LOS ANGELES, CALIF.

Kai Lietuvių Dienom anksčiau buvo nuomojamos Breakfast Club patalpos su gausiais kiemais (už pusmylio nuo lietuvių parapijos), tai buvo galima išvystyti ir įvairius pridėtinius žaidimus. Čia jau bazarinio pobūdžio žaidimuose lietuvių ir draugiška kitataučių publika savo smulkiais pinigėliais sudarydavo stambių paspirtį lietuvių Šv. Kazimiero parapijai. Frank Speecheriui, tuometiniam ir daugelio metų parapijos komiteto pirmininkui, tekdavo nemažai pabėgioti tarp tų įvairių kioskų pelną berenkant.

Metai slinko. Keitėsi salės, keitėsi ir programų sudėtis. Lietuvių parapijos salė liko pietūs, atgaiva, vėliau įvestos parodos. Didieji koncertai buvo perkelti į kaimynystę esančią Marshall aukštesniąją mokyklą.

Lietuvių Dienos paprastai pradedamos mišiomis. Šiomet jas koncebravo prel. Jonas A. Kučingis, kun. dr. Vincas Barutka ir kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM. Mišių metu iškiliai giedoją parapijos choras, vadovaujamas komp. Aloyzo Jurgučio. Savo kūrinių vargonais padėjo ir komp. Bronius Budriūnas. Solo giedoją solistai J. Čekanauskienė, V. Polikaitytė, R. Dabšys, S. Pautienienė. Kai kuriuose giesmėse solistam pritarė smuikais V. Fledzinskas ir R. Mickus, fleita K. Mickutė. Vargonais grojo komp. A. Jurgutis.

Pamokslą pasakė svečias iš Brooklyno kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, anksčiau dirbęs šioje parapijoje. Priminęs lietuviškų parapijų problemas, jis

priminė, jog tenka dėkoti Viešpačiui Dievui, kad prel. Julius Macijausko, prel. Jono Kučingio ir kitų pirmųjų daugelio metų svajonė turėti visus Los Angeles lietuvių apjungiančią pastogę tapo realybe, o taip pat dėkoti, kad pasišventėlių dėka ji išsilaiko, kur visi gali laisvai jaustis lietuviško aplinkumoj.

Aukojimo aukas prie altoriaus atnešė Lietuvos gen. konsulas Vytautas Čekanauskas su žmona Janina ir šios parapijos komiteto pirmininkas Frank Speecher su žmona Nancy.

Po mišių gausūs pamaldų dalyviai turėjo progą apžiūrėti parodas mokyklos kambariuose. Čia buvo išstatyta tautiniai drabužiai, tautodailės kūriniai, tapybos darbai. Savo kūrinius išstatė (alfabetine tvarka): J. Andraštūnas, I. Brazdžionienė, G. Gustaitė, V. Dapšys, O. Paškevičienė, A. Petrauskas, J. Šlapelytė, P. Valiulienė.

Kaimyninė Marshall aukštesniosios mokyklos salė 1:45 val. popiet parapijos komiteto vicepirmininkas Juozas Dzenkaitis pasveikino susirinkusius ir pakvietė sol. Antaną Polikaitį sugiedoti JAV himną. Programai vadovavo ir jos atlikę bei atliekamus kūrinius apibūdino Stasė Pautienienė.

Jungtinis Spindulio ir Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas komp. A. Jurgučio, padainavo pirmą kartą čia girdimą E. Gailevičiaus kūrinių Lituanica, skirtą Dariaus ir Girėno garbei. J. Naujalis Jaunimo giesmę ir J. Žilevičiaus Pasakyk, mergele.

Solistė Karen Vidžiūnienė jautriai padainavo O. Metrikienės Gegutę, R. Apeikytės Romansą ir M. Arne Lass with the

delicate air. Bisui pridėjo ariją iš G. Bizet operos Carmen.

Apie įdomiai įrengtas Prano Gasparonio dekoracijas pagal režisieriaus Algimanto Žemaitaičio išradingumą sukinėjosi įvairūs vokaliniai sąstatai.

Dvigubas duetas — V. Polikaitytė, V. Variakojytė, A. Polikaitis, R. Dabšys — ir choras atliko J. Strolios išplėtotą liaudies dainą Vai ir prijogo. Moterų choras ir merginų seketas — R. Juškaitė, A. Mičiulytė, V. Polikaitytė, O. Šepikaitė, M. Vainadaitė, V. Variakojytė — atliko J. Tallat-Kelpšos Gale lauko toli. Vyrų choras ir kvartetas — R. Dabšys, E. Jarašūnas, A. Polikaitis, B. Seliukas — sudainavo J. Tallat-Kelpšos išplėtotą liaudies dainą Daunojo lilio čiuto.

Po pritraukos vėl į sceną sugrįžo miela solistė, viešnia iš Arizonos, Karen Vidžiūnienė. Šioje daly pasirinktose kūriniuose ypač turėjo progos atsiskleisti jos koloratūrinis pajėgumas. Solistė atliko Caro nome iš G. Verdi operos Rigoletto, My Dear Marquis iš J. Strausso operetės Šikšnosparnis ir Eckert Swiss echo song. Bisui solistė pridėjo Muzetos valsa iš G. Puccini operos La Boheme ir dar vieną kūrinių.

Jungtinis jaunimo Spindulio ir parapijos choras, vadovaujamas komp. A. Jurgučio, padainavo pirmą kartą čia girdimą E. Gailevičiaus kūrinių Lituanica, skirtą Dariaus ir Girėno garbei. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijoje 30 metų vargonavo ir parapijos chorui sėkmingai vadovavo nenuilstamas kompozitorius ir dirigentas Bronius Budriūnas. Tad sukaktuvinėse Lietuvių Dienose buvo pagerbtas ir sukaktuvininkas maestro. Jungtinis choras atliko Br. Budriūno Pradės aušrelė aušti ir O. Nemune. Koncertas baigtas jo žavia kantata Mano protėvių žemė. Solo dalį atliko sol. Karen Vidžiūnienė. Komp. A. Jurgutis šiai dainai diriguoti pakvietė autorius — komp. Br. Budriūną.

Programos pabaigoj visiem programos atlikėjams, organizatoriam ir talkininkam bei dalyviams padėjo šios lietuvių parapijos klebonas prel. Jonas A. Kučingis. Įvertindamas įvairių kategorijų talkininkus, prelatas įteikė ketvertą meniškai paruoštų žymenų.

Padėkojant visiem muzikam, savo kūryba praturtinusiem Lietuvių Dienas, žymuo įteiktas sukaktuvininkui komp. Broniui

(nukelta į 4 psl.)

Birželio 19 Los Angeles lietuvių Šv. Kazimiero parapija surengė savo 30-tąją lietuvių dieną. Ta proga buvo pagerbtas kompozitorius Bronius Budriūnas, kuris irgi šiam parapijos chorui vadovauja 30 metų. Nuotraukoje matosi dalis gausios publikos. Nuotr. L. Kanto

Kartą vienas galerijos savininkas New Yorke man aiškino, kad čia reikia turėti stambius pinigus. Jis esąs imigrantas, Prahos žydas, tai galerijai nėra taip lengva verstis. Reikia važiuoti į Europą, pirkti brangius paveikslus, daug sumokėti. Tada daug uždirbsi, o jis tiek neturįs pinigų. Neseniai buvęs Europoje, užpirkęs paveikslų tik už 40,000 dol. Tas galerijos savininkas tada buvo surengęs dail. Adomo Galdiko parodą. Jis maloniai nusišypsavo ir paaiškino, kad surengė tik dėl to, kad dailininkas yra pabėgėlis, be tėvynės, geras dailininkas, reikia jam paramos, bet uždirbti iš tos parodos jis nesitiki.

Ana turtinga galerija vadovauja tik komerciniais principais — perka brangius, jau žinomų dailininkų paveikslus, perka ir jaunų begarsėjančių darbus. Žino savo publikos skonį. Turi ir savo agentus, kurie tai šen, tai ten pakiša mintį. Parašo jie ir laiškus, nusiunčia naujas brošiūras, ką įsigijo, kas bus išstatyta vienu ar kitu metu.

Ypač papuošia galerijas naujais darbais švenčių metu, nes tada daugiausia perka. Išeiname į gatves. O jos pilnos vidudienio karštos saulės. Savaimie ieškai šešėlių, nes juk galva nepasižymi plaukų gausia. Jau būriuojasi žmonės į kavines. Ir mus šaukia nedidelis alksis. Ne, čia neisime. Čia juk viskas brangu. Reikės ilgai laukti. Ponia Marija Slavinskienė žino čia tokį

parankų restoraną pakeleį.

Golfo laukai

Nueiname prie mašinos. Ji pastatyta visai prie vandenyno. Ir koks vėjas! Kokios bangos sveikina mus, drasko savo žilus karčius, piktos muša į krantą. O mes šypsomės. Mes stovime keliolika pėdų viršum jūros lygio. Bangos čia nepasiekia. Jos plaka suverstas uolas ir išsitaško į putas.

Nuvažiuojame pajūriu. Bronius žino kelius, nes čia ilgokai gyvena, apvažinėja plačias apylinkes.

Įsukame į greitkelius. Kaip visur, taip ir čia jie turi savo numerius, turi ir pavadinimus. Bronius atkreipė dėmesį, kad čia aplinkui yra daug golfo laukų.

Net didysis greitkelis pavadinatas golfininkų keliu. Jų čia suvažiuoja iš visos Amerikos į savo turnyrus. Golfo nepažįstu, mačiau tik televizijoje, kaip jį žaidžia. Kai buvome vaikai, kažką ir mes darėme — "varėme kiaušį į dvarą", — taip vadinosi žaidimas, kur reikėjo medžio gabaliuką ar akmenuką įmušti į padarytą duobutę. Žinau tik tiek, kad golfas yra brangus sportas. Reikia turėti daug lazdy, vežimėlį jom vežti. Reikia ir tarnų, reikia priklausyti kokiam klubui, kur mokesčiai nemaži.

Lietuvių tarpe tik kur ne kur rasi golfo mėgėją. Žaidžia vyresni, dažniausiai pensininkai. Čia

yra kitaip. Čia suvažiuoja golfo liūtai, profesionalai.

Sportininkų restorane

Mus ir nuveža į toki specialų golfo žaidėjų restoraną. Jis apkalts lentom iš lauko. Ir viduje tas pats. Medis suteikia jaukią atmosferą. Prie medžio pailsi.

Pirmoje salėje yra didelis apskritas baras, kur gali sutilpti kokią 30, 40 vyrų. Valgomoji salė šone. Įsitaisėme. Tuoj ir atėjo padavėja. Jos čia gana jaunos merginos. Visos nešioja uniformas, o ta uniforma yra tokia: labai trumpa suknelė. Visos turi gražiai saulėje įdegtas kojas, gražią figūrą, jaukią šypseną ir baltus dantukus.

Be šių padavėjų, restoranas dar garsus tuo, kad visos sienos apkabintos garšiųjų golfo žaidėjų portretais, jų padarytais įrašais. Jie čia buvo, užkandžiavo.

Restoranas garsus ir vienu valgiu — short ribs — trumpais šonkauliukais. Beveik visi ir valgo tą, ką restoranas moka gardžiai pagaminti. Yra ir kitokių valgių, ir juos primena, pasiūlo, bet — mandagumas reikalauja pasilepinti šiuo jų patiekalu. Pagamino tikrai gardžiai, greitai. Paprastai užsisako dvigubas porcijas. Taip patogiau. Dar ir taurėlę sumanai paragauti. Viskas pritinka prie šonkauliukų.

Čia įrengtos bent kelios televizijos. Pakabinti aparatai aukštai, kad visi matytų. Ir ką jie žiūri? Sportą. Ypač tie, kurie apgulę barą. Kartais visi suunka, nusijuokia. Vadinasi, kažkas atsitiko, kas juos jaudina. Jų favoritas golfininkas įmušė į skylutę, gal amerikietis futbolistas toli nubėgo. O gal beisbolą rodo.

Ir to žaidimo nesuprantu. Bent kelių prašiau paaiškinti, ir tie nemokėjo. Kaip ten muša, kaip ten bėga, kas iš to išeina? Niekas nepaaiškino.

Bet tie prie baro patys yra žaidę aistringai. Metai juos išstūmė iš aikštės ir į rankas įbruko meškere, skubios įtampos dienas pakeitė saldaus tingėjimo pensininko dienos. Prie televizijos atsigauna. Tai jų kelionė į jaunystę, kai jie stebino merginas, o dabar tos merginos tik linguoja galvas ir sako: kaip jie pasikeitė. Jie pensininkai, gyvenimą stebi televizijos ekrane.

Mum gera prie apskrito stalo poilsiauti, džinutės paragauti, užbaigti kava, mandagiai padėkojimais, kad ponija Marija sumoka visas sąskaitas. Vėl mes gatvėje. Jau saulė malonesnė. Ir vėl prieš mus dideli, platus keliai.

(Bus daugiau)

VĖJAS IŠ OKEANO

ŽIEMA VASAROS ŠALY

PAULIUS JURKUS

16 —

Kaip galerijos išsilaiko?

Kurortų miestuose visur rasi galerijų, sutiksi ir dailininkų. Kartais to meno yra tirštakai, pvz. Kennebunkporte vasaros metu atsidaro daugybė galerijų. Daugiausia laiko jas moterys. Dažnai jos būna kokių architektų, advokatų žmonos. Galerija jom yra savos rūšies užsiėmimas "užmušti" nuobodų laiką. Kitos yra dailininkės. Tos galerijoje lieja savo akvareles, tapo aliejumi. Jos labai suinteresuotos parduoti bent kelis paveikslus, kad galėtų sumokėti nuomą ir kaip nors pragyventi.

Būdamas anoj didelėje galerijoje West Palm Beach, galvojau tą patį — kaip išsilaiko? Tokia didelė galerija — jos lan-

gai nusitęsia per visą bloką, nuo gatvės iki gatvės. Tarnautojai, draudimai, švara. Kokios tai sudarė išlaidos. Paklausiau mus lydėjusį, kaip eina jų "biznis". Atsakymas buvo — kuo geriau. Daug parduoda. Kainos didelės.

Gal taip pasigyrė, o gal taip yra. Čia gyvena žmonės dideli turčiai. Jie neklausia kainos, o tik dailos, kas patinka jiems, ką galima dovanoti kokiam išlepui draugui, neseniai įsitaisytai naujai meilūzei. O paveikslas yra ir geras investavimas, nes žinomų dailininkų paveikslų kainos nuolat kyla. Į šimtus tūkstančių įsivaro, į milijonus.

VLIKO, LIET. BENDRUOMENĖS IR ALTO ATSIŠAUKIMAS

Brangūs Lietuviai,

Didelio susirūpinimo sukėlė pradėti plačiau organizuoti teismus prieš mūsų išeivius, primenant jiems nacių padarytus nusikaltimus. Teismuose panaudojami sovietinių įstaigų paruošti

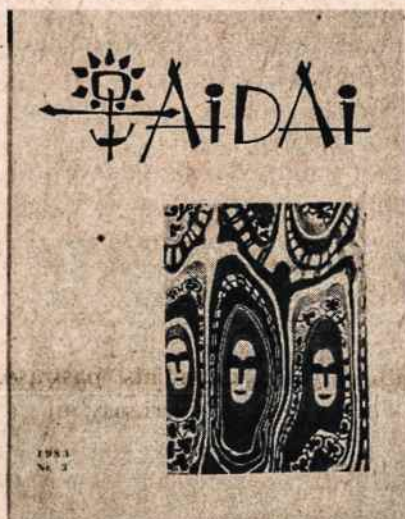
REIKIA GINTI LIETUVIŲ TEISES

Panaudodama įtartinus iš okupantų bolševikų įstaigų gautus dokumentus ir liudijimus, Specialių investigacijų įstaiga kelia bylas kai kuriems lietuviams, jau JAV piliečiams, net siekdama juos deportuoti. Reikia ginti taip neleistinai užsipuolamus lietuvius, kuriems primetami nacių vykdyti nusikaltimai. Lietuvius teisėms ginti yra sudarytas specialus bendras VLIKO, ALTO ir Liet. Bendruomenės komitetas, kuris šiam uždaviniui vykdyti reikalingas lėšų. Tam reikalui suorganizuotas Lietuvos teisėms ginti fondas, kuriam pirmininkauti sutiko dr. J. Račkauskas. Aukos siūti: American Lithuanian Rights Fund, 5620 South Claremont Avenue, Chicago, IL 60636.

AIDŲ PAVASARINIS NUMERIS

Š. m. Aidų Nr. 3 pradedamas Kęstučio Girniaus straipsniu "Katalikybė ir tautiškas Lietuvoje". Tema įdomi ir autorius gerai išstudijuoja, iškelia faktą, kad prie katalikų veiklos dažnai šliejasi ir netikintys patriotai, nes tai vienintelis būdas priešintis okupantui. Juozas Vaišnoras, M.I.C. savo straipsniu "Užbaigta arkivysk. Jurgio Matulaičio beatifikacijos byla" pateikia aiškų vaizdą apie sudėtingą šventaisiais skelbimo eigą. Matulaičio byla, kuriai popiežius davė pirmenybę, jau užbaigta. Kad jis būtų paskelbtas palaimintuoju, bereikia tik stebuklo, t.y. mediciniškai neišaiškinamo pagijimo. Tomas Venclova nagrinėja ir vertina poeto Antano Jasmanto (prof. A. Maceinos) kūrybą; Antanas Rubšys pateikia studiją apie žmogaus sukūrimą Šv. Rašte; Milda Budrienė (Budrys) apžvelgia pirmojo Amerikos lietuvių gydytojo M. P. Kasakausko gyvenimą. Eilėraščių šiam numerio skelbia Jurgis Blekaitis ir Mirga Gimnuivienė, novelę "Ziedai" — Nelė Mazalaitė.

Apžvalginėje dalyje Jurgis Žalkauskas aprašo XIX amžiaus visuomenininko Kazimiero Kantrimo darbus Vilniuje; Antanas Juodvalkis — Milijoninio Lietuvos Fondo veiklą per dvidešimt metų; Mikas Šileikis — Dail. Magdalenos Stankūnienės kūrybą, L.A. — LB Kultūros tarybos premijas. Taip pat ap-

žvelgiami ir lietuviškojo gyvenimo svarbiausieji įvykiai.

Be to, dar recenzuojamos šios knygos: Antano Gustaičio "Ko liūdi, putinėli" (V.A. Jonynas), Nerimos Narutės "Valandų upės" (St. Santvaras), Prano Gaidos "Nemarus mirtingasis" (J.B. Laučka), dr. A. Rukšos "Lietuvos nepriklausomybės kovų III tomas" (Pranas Karalius) ir Lietuvoje išleista kelių autorių knyga "apie socialistinį realizmą" (J. Liepinis).

Aidų Nr. 3 iliustruotas dail. Magdalenos Stankūnienės grafikos ir tapybos darbų nuotraukomis.

Aidai yra dvimėnesinis žurnalas. Redaguoja Leonardas Andriekus. Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: Aidai, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. A.K.

30-toji Lietuvos Diena

(atkelta iš 3 psl.)

Budriūnui. Jam taip pat choro vardu įteiktas dovanas naujasis choro vadovas komp. Aloyzas Jurgutis ir choro pirmininkė Salomėja Šakienė.

Pagerbiant visus solistus, dainavusius šiose Lietuvos Dienose, žymuo įteiktas solistei Florence Korsak, kuri yra dainavusi net devyniose panašiose šventėse.

Pagerbiant visus instrumentalistus, aukojusius savo talentą lietuvių bendrose šventėse, žymuo įteiktas pianistei ir uoliai akompaniatori Raimondai Apeikytei.

Talkininkų rūpestis ir uolumas buvo įvertinti simboliškai įteikiant žymenį Frank Speecheriui, ilgamečiui Šv. Kazimierui lietuvių paraprijos komiteto pirmininkui.

Dar kartą padėkojės programos atlikėjams, prel. J. Kučingis pranešė, kad paraprija skiria 500 dol. Spindulio chorui ir 500 dol. paraprijos chorui, mažinant

dokumentai ir liudininkų apklausinėjimai, praveisti Maskvos pareigūnų. Okupantas siekia kuo daugiau išeivijos lietuvių apkaltinti, kad labiau pridengtų savus prievartos darbus ir sukompromituotų etninių grupių stiprią antikomunistinę ir okupuotų kraštų atstatymo veiklą. Net Maskvos spaudoje buvo pasikalbėjimų su KGB pareigūnais, kurie gyrėsi paruošę pagrindus daugiau kaip šimtui tokių bylų.

Panaudojimas KGB agentų parūpintų duomenų ir su jais bendradarbiavimai yra priešingi JAV teisingumo sistemai ir paneigia JAV piliečių apsigynimo principus, ypatingai kada pačių JAV įstaigų yra skelbiama, kad iš Sovietų Sąjungos ateinantys dokumentai yra falsifikuoti.

Šiose bylose kaltinami lietuviai neturi nė tų teisių, kokias turi kriminalistai. Mūsų šaliai negali šauktis juri teismo ir negauna valdžios skirto advokato. Praėjus daugiau negu 40 metų po kaltinamųjų datų nėra jokių galimybių apkaltintiems rasti objektyvių liudininkų, nes dauguma yra jau mirę ar ligoniai, o okupuotoje Lietuvoje dar esantieji liudininkai liudija tik taip, kaip jiems yra KGB įsakyta.

Prieš šias skriaudas visi išeivijos lietuviai turime vieningai organizuoti gynybą. To akivaizdoje Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Lietuvos Bendruomenė ir Amerikos Lietuvių Taryba sutarė veikti bendromis jėgomis, sudarė specialų jungtinį komitetą, pavadinimą Lietuvos teisėms ginti komitetu, kurio pirmininkas yra dr. V. Stankus. Maloniai prašome visus lietuvius šią bendrą akciją paremti lėšomis ir visais kitais galimais būdais.

Dr. Kazys Bobelis
Vyriausio Lietuvos
Išlaisvinimo Komiteto
pirmininkas

Dr. Antanas Butkus
JAV Lietuvių Bendruomenės
Krašto Valdybos pirmininkas

Dr. Kazys Šidlauskas
Amerikos Lietuvių Tarybos
pirmininkas

Lawrence, Mass., miesto majoras Lawrence LeFebre paskelbė Lietuvius dienos proklamaciją. Iš k. į d. Adela Pinas, Jonas Stundza, Marion Hobitz, kun. Albinas Janiūnas, John Stundza Sr., Mary Jurnesky, Amelia Stundza

Šv. Pranciškaus paraprija minėjo 80 metų sukaktį

LAWRENCE, MASS.

Šv. Pranciškaus paraprija gegužės 30 atšventė 80 metų sukaktį. Giedotas mišias aukėjo klebonas kun. Albinas Janiūnas. Solo giedojo Pranciška Suslovičiūtė-Barry, jai akomponavo Adelė Pinaitė.

Per tas padėkos mišias už gyvus ir mirusius klebonas suminėjo buvusius šešis šios paraprijos klebonus. Pirmas buvo kun. Juozas Šeštokas. Jis Bostono arkivyskupo administratoriui buvo paskirtas 1903 m. Kun. Antanas Jusaitis atvyko 1905 m. Po jo klebonavo kun. Pranciškus Virmauskis nuo 1916 iki 1929 m. Jis 1922 m. pastatė gražią mūrinę gotikinio stiliaus bažnyčią.

Prel. Pranciškus M. Juras, Apaštališkasis Protonotaras, ilgiausiai klebonavo — nuo 1929-1966. Jo iniciatyva įkurta šv. Pranciškaus paraprija mokykla, nupirktas Nukryžiuotojo Jėzaus seserim vienuolynas. Mokykla veikė per 25 metus, išleido daug garbingų graduantų, jų tarpe

LIETUVIŲ DIENOS CHICAGOJE

Opera

I LITUANI operoje Aldonos rolę dainuoja sol. Dana Stankaitytė, Kernias — Konrado Valerodo — sol. Rimas Strimaitis, Erdvilio — sol. Algirdas Brazis, Viltenio — sol. Jonas Vaznelis, Germano — sol. Bernardas Prapuolenis, Vilniaus — sol. Margarita Momkienė. Apie I LITUANI operą, kuri bus liepos 1 d. Auditorium Theatre, skelbiama Chicago Tribune birželio 19 laidoje, Arts and Books skyriuje.

Televizija

WGN TV Channel 9 dalyvaus visuose didžiuosiuose II-jų PL Dienų renginiuose su žinių reporteriais. Jų darbą koordinuoja Eglė Rūkštelytė — Sundstrom.

Radijus

Radijo stotis WOPA, 1490 AM birželio 14 d., 10:00 v.v. perdaivė išsamų Len Petruilo pasikalbėjimą su Viktorija Matranga, II-jų PL Dienų informacijos komiteto nare. Jos rūpesčiu buvo išspausdinti informaciniai straipsniai su dr. A. Razmos bei dr. Vitalijos ir muz. Alvydo Vasaičių nuotraukomis jų gyvenamųjų apylinkių laikraščiuose.

Radijo stotis WGN 720 AM BIR5ELIO 26 d., nuo 5:00 iki 6:30 val. ryto transliavo Vieginijos Gayle anglų kalboje pasikalbėjimą su kun. dr. V. Rimšeliu ir kun. J. Prunskiu. Šia proga Kazė Brazdžionytė, II-jų PL Dienų informacijos komiteto narė, parinko ir pritaikė lietuviškas giesmes ir maldas.

brolių Martin Hyatt, kuris ateinančiais metais bus įšventintas rytų apeigų kunigu.

Kun. Petras Šakalys buvo ketvirtas šios paraprijos klebonas nuo 1966 iki 1970 metų. Po jo atvyko kun. Alfonsas Janušonis, jis klebonavo nuo 1970 iki 1977 m. Dabartinis kun. Albinas Janiūnas klebono pareigas eina nuo 1977 m. birželio 7. Jis įsteigė sėkmingai veikiančią CCD — Krikščioniškojo Mokslo Tarybą — savaitines pamokas, kuriom vadovauja vienuolika paruoštų pasauliečių mokytojų.

Savaitę prieš jubiliejinės mišias įvyko iškilmingas suktaktinis banketas, į kurį buvo pa-

kviesti visi paraprijoje tarnavę kunigai. Atvyko kun. Simonas Saulėnas iš Cambridge ir kun. Petras Sakalys iš Brocktono. Turėjome garbingą svečių kun. Leoną Lešinską iš Kauno. Jis lankė savo brolių ir gimines, gyvenančius Salem, N.H. Taip pat prie garbės stalo sėdėjo Jerome Jozak, parengimo pirmininkas, Mary Anne Zuber, parengimo sekretorė, vargonininkė Adelė Pinaitė ir šie paraprijos tarybos nariai: Rene ir Mary Fugere, Mildred Umpate McKinnis, Albertas Blazevičius ir architektas Petras Samaris.

Programai vadovavo pats klebonas. Jis perskaitė sveikinimus, kuriuos atsiuntė: kun. Feliksas Kenstavičius, kun. Jonas Jančius, MIC, kun. Jonas Bernatonis, kun. Antanas Baltušūnas, kun. Vaelovas Paulauskas, kun. Juozas Fratic, kun.

Petras Long, Jonas Stundza, Juzefina Endelos seserys.

Tėv. Vladas Jaskevičius, S.J., iš Fordhamo universiteto, Šv. Pranciškaus bažnyčioje praves jubiliejinį išganymo metų mišias, kurios prasidės rugsėjo 10 ir baigsis rugsėjo 14, šv. Kryžiaus išaukštintimo šventėje.

Jonas Stundza, Romos lietuvių kolegijos ir Merrimeck kolegijos graduantas, sėkmingai pravedė lietuviškas pamokas suaugusiems Šv. Pranciškaus paraprijos salėje. Jau antri metai kaip tos pamokos vyksta Amerikos Lietuvių Tarybos Lawrence skyriaus iniciatyva.

Jonas Shola, lietuvis, Lawrence miesto policijos seržantas, laimėjo rinkimus birželio 14. Jis buvo išrinktas miesto aldermanu kaip viešojo saugumo direktorius (Public Safety Director). Linkime Jonui sėkmės naujose sunkiose pareigose. P.J.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Alto valdybos posėdis

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba birželio 17 d. turėjo savo posėdį Chicagoje, savo patalpose. Pirm. dr. K. Šidlauskas papasakojo, kad Washingtonan sukviesti pabaltiečių atstovai buvo vyriausybės pareigūnų painformuoti apie užsienio politikos aktualijas bei apie Centro Amerikos įtampas. Iškilus klausimui, kad amerikiečiams, ypač užsienio tarnybose, svarbu mokėti daugiau svetimų kalbų, dr. J. Genys pasiūlė daugiau remti etninių grupių laikomas šeštadienines mokyklas, kuriose svetimos kalbos yra mokomos.

Pabaltiečiai dalyvavo iškilnėse prezidentui pasirašant Pabaltijo valstybių laisvės deklaraciją. Iš ALTO dalyvavo dr. K. Šidlauskas, inž. Gr. Lazauskas, dr. J. Genys, M. Vaivadienė, Chicagos Alto pirm. K. Oksas, inž. V. Naudžius. Dr. K. Šidlauskas painformavo ir apie sėkmingą krikščionių demokratų konferenciją, kurią jis Alto vardu pasveikino.

T. Blynstrubas pranešė apie savo pasitarimus Alto reikalais St. Petersburg, painformavo, kad jis pasakė sveikinimo kalbas krikščionių demokratų bankete bei šventinant dail. A. Varno minklą.

Dr. L. Kriaučeliūnas papasakojo apie balandžio mėnesį sėkmingai praėjusį visuomenės painformavimą Specialių Investigacijų Įstaigos keliamų bylų klausimu; be to, pranešė apie birželio 22 d. šaukiamą Tautiniuose namuose, Chicagoje, spaudos konferenciją Lietuvos teisėms ginti komiteto reikalais.

Inž. G. Lazauskas papasakojo apie su pasisekimu praėjusį Cicerio Alto surengtą trimėnį minėjamą bei painformavo apie Washingtono įvykusį posėdį dėl Lietuvos pasiuntinybės remonto vajuos. Inž. Lazauskui vadovaujant, aptarta eilė bėgamųjų

reikalų ryšium su gautais raštais.

Kun. J. Prunskis pranešė, kad vieton atskiro leidinėlio medžiaga apie Amerikos Balso sukakties minėjimą bus išspausdinta "Aiduose" ir "Vytyje" (anglų kalba). Pasidžiaugė jau gautais interview su penkiais Alto sudėtinį jeinančių organizacijų pirmininkais. Bus išspausdinta įvairiuose laikraščiuose. Dienraščiui "Dziennik Zwiazkowy" šiemet švenčiant 75 m. sukaktį, pasveikino jo redaktorių J. Krauvec, nuoširdžiai prielankų lietuviams. Pranešė apie padarytą pasikalbėjimą su WGN radijo stoties atstove ir apie pasiūstą medžiagą žurnalui "Spiegel".

Be minėtų, posėdyje dalyvavo dr. J. Valaitis, P. Bučas, adv. A. Domanskis, M. Pranevičius, A. Gabalienė, J. Pakalka, Eug. Smilgys.

Pasitarimas Washingtono dėl keliamų bylų

Kirkland & Ellis teisių firma, taip sėkmingai pasireiškusi ginant L. Kairį ir imdamasi tos gynybos nemokamai, nors jai susidarė apie 700,000 dol. išlaidų, dabar ryžosi talkinti organizuojant pagalbą asmenims, kuriems keliamos bylos ryšium su nacių padarytais nusikaltimais. Tuo reikalu tos firmos būstinėje Washingtono birželio 24 kviečiamas įvairių tautybių vadovaujančių asmenų pasitarimas. Iš lietuvių pakviesti LB pirm. dr. A. Butkus, Lietuvos teisėms ginti komiteto pirm. dr. A. Stankus ir narė R. Razgaitienė, ALTO atstovas kun. J. Prunskis.

Per amerikiečių radiją apie Lietuvą

Galingos radijo stoties WGN, kuri girdima vienuolikoje valstijų, tarnautoja Virginia Gale padarė tris pasikalbėjimus su kun. dr. V. Rimšeliu ir su kun. J. Prunskiu apie Lietuvos praeiti, apie dabartinę padėtį ir apie

Lietuvių Dienas Chicagoj. Tie pasikalbėjimai su atitinkamos muzikos įtarpais perduoti per tą radijo stotį birželio 26 d. Šią programą suorganizuoti padėjo toje radijo stotyje dirbanti K. Brazdžionytė.

Neremti teroristinių organizacijų

Amerikos Lietuvių Tarybos įgaliotinis Omahaje J. Smailys kreipėsi į savo senatorių E. Zorinskį, skatindamas imtis pavastangų, kad būtų sulaukta JAV parama toms organizacijoms, kurios remia teroristinius sąjūdžius. Senatorius parodė tam rūpestingą prielankumą ir J. Smailiui atsiuntė nuorašą Valsybės departamento laiško, kur departamento pareigūnas P.A. Moore, atsiliepdamas į sen. Zorinskio pastangas, aiškina, kad departamentas pritaria paramos sulaukymui teroristiniams sąjūdziams.

ALT Informacija

FILATELISTŲ ŽINIAI

Lietuvių Skautų Sąjungos 1983 metų jubiliejinė Aušros stovykla įvyks nuo liepos 31 d. iki rugpjūčio 13 d. Ta proga yra išleisti jubiliejiniai vokai ir atvirukai, Kanados paštas duos specialų antspaudą. Kas norėtų gauti pirmos dienos data perspausdintą Kanados pašto ženklą su specialiu antspaudu, prašome siūsti už voką 2 dol., o už atviruką — 1 dol.

Siūsti iki liepo 25 d. adresu: Vladas Bacevičius, 17938 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119, U.S.A.

Vėliau į Kanadą: V. Bacevičius, Lithuanian Scouts Jamboree, Woodland Trails Scout Camp, RR-4 Stouffville, Ont. L0H-1L0, Canada.

Visada remk Vliką, Altą, Lietuvos Bendruomenę!

Informacinis svarbus susirinkimas

NEWARK, N.J.

Birželio 3 Svč. Trejybės parapijos salė buvo sukviestas apylinkės lietuvių susirinkimas pasiinformuoti apie dabar vis dažniau keliamas nupilietinimo bylas. Pranešimus tuo reikalu padaryti buvo pakviestos taisyklomis besidominčios ir savo laisvalaikis tiem reikalams auksiojančios LB Visuomeninių reikalų tarybos narė Daiva Kezienė ir Americans for Due Process org-jos veikėja Rasa Razgaitienė. Nežiūrint čia neįprasto susirinkimo laiko, pranešimų paklausa susirinko per 80 žmonių. Prelegentes su susirinkusiais supažindino LB NJ apygardos pirm-kas Kazys Jankūnas.

Pranešimus pradėjo Rasa Razgaitienė, nupasakodama, kaip tos nupilietinimo bylos prasideda ir visą jų eigą iki pat bylos teisme. JAV teismai šiose bylose nesirūpina jų kriminaline puse ir kreipia dėmesį tik į tai, ar buvęs DP nėra ko nors savo anketose ar įvairiuose klausimų lapuose nuslėpęs. Bylos prasideda paprastai Sovietų Sąjungoje, kuri painformuoja JAV įstaigas apie čia gyvenančių natūralizuotų piliečių bendradarbiavimą su okupacine vokiečių valdžia.

JAV įstaigos, patikrinusios apkaltintojo imigracijos dokumentus ir radusios, kad apkaltintasis juose yra nuslėpęs savo tikrą ar tik tariamą bendradarbiavimą su nacių valdžia, pradeda bylos sudarymą. Tam reikalauja Teisingumo d-Office of Special Investigation siunčia į apkaltintojo kilmės kraštą savo advokatus liudininkams apklausti ir dokumentams surinkti. Liudininkai apklaunami pagal sovietų, o ne JAV teisingumo nuostatas. Apkaltintojo advokatas dažnai gali tik pasiklausti liudininkų parodymų, bet negali jų apklausti, nes sovietų teisė tai neleidžia. Surinkus medžiagą, sudaroma apkaltintajam teismo byla, kurią sprendžia vienas teisėjas be jury. Gynība yra nepaprastai brangi, ir jos išlaidas turi padengti pats apkaltintasis, nes civilinėse bylose net ir turto neturinčiam apkaltintajam vyriausybė advokatų nesamdo. Tokiu būdu ne tik apkaltintojo vardas ir garbė yra sunaikinama, bet ir visas jo darbu įsigytas turtas yra išleidžiamas gynybai, ir apkaltintasis paliekamas elgeta.

Apie tokių bylų politinę pusę kalbėjo Daiva Kezienė. Ji pabrėžė, kad tokios bylos sudaromos politiniais pagrindais. Sov. S-ga yra suinteresuota įvairiais, kad ir prasimanymais kaltinimais diskredituoti čia iš jos okupuotų kraštų atsirusius JAV pilie-

čius, o ypač tuos, kurie daugiau pasireiškia visuomeninėje veikloje, sukelti atskirose tautinėse grupėse nepasitikėjimą vieni kitais ir nutildyti daugiausia prieš sovietinį okupantą nusistačiusius imigrantus.

Kelių žydų tautybės asmenų pastangom buvo sukurta Office of Special Investigation įstaiga tokiom bylom sudaryti ir kelti, pakeisti atitinkami imigracijos įstatymo nuostatai ir pati įstaiga aprūpinta biudžetinėm ir labai dosniom sumom (per metus apie 3 mil. dol.). JAV vyriausybė, nepaisydama nuolat kartojamo okupacijos nepripažinimo, šių bylų reikalu siuntinėja tos įstaigos pareigūnus į okupuotą Lietuvą ir leidžia jiems bendradarbiauti ne tik su Sov. S-gos "teisengumo" organais, bet ir su KGB, kuri yra gerai žinoma įvairių dokumentų klastojimu ir padirbinėjimu. Prelegentė taip pat nurodė ir būdų, kaip galima būtų su tokiais reiškiniais paveikiai kovoti.

Susirinkusieji su dideliu dėmesiu išlausė šių pranešimų ir pasižiūrėjo vaizdinių juostelių liudininkų apklausinėjimo ir pačios bylos teismo vaizdų, iš kurių galima buvo susidaryti įspūdį, kad okupuotoj Lietuvos apklausinėjami liudininkai yra iš anksto gerai įtikinti, ką jie turi kalbėti.

Buvo ir daug įvairių paklausimų, į kuriuos prelegentės atsakė.

Susirinkimui pasibaigus, visi dalyviai buvo pavaišinti kava ir užkanda, kuri buvo parūpinta LB Newarko apylinkės pirm-kės Danguolės Didžbaliene rūpesčiu. Tuo pat metu buvo parūpinta aukų lapą parinkta aukų atveikai prieš tokias bylas finansuoti. Reikia pasidžiaugti, kad šiam reikalui tik apie 40 aukotojų sudėjo 970 dol., kurie buvo pasiūti iš LB, Vliko ir Alto atstovų sudarytam komitetui Chicagoje.

Apygardos valdyba nuoširdžiai dėkoja abiem prelegentėms Daivai Kezieniei ir Rasai Razgaitienei už jų savanoriškas pastangas ir laiką, skirtą tokiem reikalams seksti, ir be jokio atlyginimo informuojančias tautiečius šiais labai suaktualėjusiais reikalais. Didelė padėka priklauso ir Švč. Trejybės parapijos klebonui prelatai Jonui Šarnui už leidimą nemokamai pasinaudoti sale ir LB vietos apylinkės pirm-kei Danguolei Didžbalienei už suorganizuotas vaišes, visiem susirinkimo dalyviams ir ypač aukotojams, savo nuoširdžiom aukom parėmusiem šį degantį reikalą.

K.J.

Pabaltiečių eiseną Clevelande birželio 12. Eina iš Šv. Jono katedros į kard. J. Mindszenty aikštę. Eiseną veda B. Nainys. Nuotr. V. Bacevičiaus

PAGERBTOS IŠVEŽIMO AUKOS

ELIZABETH, N.J.

Kaip ir kitais metais, LB New Jersey apygarda suorganizavo birželio 18, šeštadienį, didžiųjų trėmimų ir visų už Lietuvos laisvę sudėtų aukų paminėjimą, įvykusį Šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje, Elizabeth, N.J. Koncelebracines mišias šeštadienio vakare aukojų atvykęs įvairių darbų atlikti ir savo buvusioje Šv. Kazimiero parapijoje Patersone laikinai apsistojęs kunigas Viktoras Dabušis, Šv. Petro ir Povilo parapijos asistentas kun. Juozas Pragulbickas ir tos pat parapijos diakonas Keturwitis. Iškalbingą ir jautrų pamokslą apie nuolat okupuotą

Lietuvoj sudedamas aukas už laisvą Lietuvą ir už teisę netrukdomai atlikti religines apeigas pasakė kun. Dabušis. Mišių metu solo ir su parapijos choro giedojimo Balys Miškinis, smuiku grojo Julius Veblaitis, o vargonais — muzikas Juozas Stankūnas. Yra pagirtina, kad vietinėm pajėgom buvo įstengta suorganizuoti šiom neeilinėm mišiom deramos rimties ir iškilmingumo šios kasmet minimos tragedijos prisiminimui. Mišiom pasibaigus, visi dalyviai, kurių buvo susirinkę vis dėlto kelios dešimtys, pakiliai sugiedoję Lietuvos himną.

Iš bažnyčios visi susirinko prie parapijos sodely neseniai

BALTIMORĖS ŽINIOS

Mokslų metų užbaigimo iškilnės Šv. Alfonso mokykloje vyko birželio 7. Klebonas kun. Antanas Dranginis 7 val. vak. aukojam mišias, o po jų vyko programa. Diplomai įteikti dviem berniukam ir keturiolikai mergaičių. Apdovanoti įvairių klasių geriausi mokiniai.

Birželio tragiškuosius įvykius Baltimorės lietuviai prisiminė birželio 5, sekmadienį, 11:30

Daina Buivyte baigė Marylando universiteto medicinos seserų fakultetą, gaudama bakalaurės laipsnį. Daina yra Baltimorės Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirminkė, Lietuvių Bendruomenės Baltimorės apylinkės valdybos narė. Ji priklauso lietuvių sporto klubui Vilkas, buvo Kalvelio tautinių šokių grupės šokėja. Po vasaros atostogų pradeda dirbti universiteto ligoninėje.

Jonas Obelinis

Kaip panaudoti kompiuterius lietuviškam darbui

Pasaulio Lietuvių Dienų programa Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras, drauge su Lietuvių Informacijos Centru ir Lietuvių Katalikų Religine Šalpa organizuoja plataus masto pasitarimą, kaip panaudoti kompiuterių technologiją lietuviškam darbui.

Pasitarimas-seminaras įvyks Chicagoje, Lituanistikos Tyrimo

Birželio 24 laidoje rašo apie Mirgos Bankaitytės kanklių rečitalį Chicago kultūriame centre.

val. mišiose. Amerikos veteranų Lietuvos Postas 154 ir jų padėjėjos dalyvavo su vėliavomis. Tautinių šokių šokėjai buvo pasipuošę su tautiniais drabužiais. Dainos choras žavėjo klausytojus savo giesmėmis. Kun. A. Dranginis pasakė patriotinį pamokslą.

Lietuvių festivalis, birželio 4-5 įvykęs Hopkins Plaza, miesto centre, buvo sėkmingas. Lietuviai kaip tik pradėjo festivalių sezoną. Publika grožėjosi lietuvių rankdarbiais, gintarais, drožiniais, plokštelėm ir menininkų paveikslais. Buvo skanių valgių ir gėrimų. Gražiai pasirodė tautinių šokių grupės.

Australijos lietuviai sportininkai lankėsi ir Baltimorėje.

Šv. Alfonso suaugusių klubas birželio 12 turėjo linksmą pobūvį Šv. Alfonso mokyklos salė. Šokių grojo geras orkestras.

Kun. Kazimieras Keidošius birželio 19, sekmadienį, 3 val. popiet Šv. Alfonso bažnyčioje laikė padėkos mišias, minėdamas kunigystės 50 metų sukaktį. Kai buvo įšventintas į kunigus, jis šioj parapijoje vikaravo ir čia pradėjo Stebuklingo Medalikėlio novenos pamaldas. Tas pamaldas vėliau patobulino a.a. prel. L. Mendelis. Jos ir po 35 metų tebegyvuoja ir pirmadieniais bei antradieniais sutraukia daug maldininkų. Po padėkos mišių iškilmingai pietūs vyko Lietuvių Namuose.

Albino Stuko padaryto (vienas toks kryžius metų tėkmėj supuvo ir turėjo būti pakeistas) tautinio kryžiaus. Čia po trumpų maldų į susirinkusius prabilo Antanas Masionis, primindamas, kad mūsų pastangos atkurti laisvą tėvynę ir grąžinti tikintiesiems teisę laisvai atlikti religines pareigas ir išpažinti religiją yra menkos, palyginus su tom aukom, kurias nuolat suveda okupuotoj tėvynėj pasilikę mūsų broliai ir seserys. Mes gal kiek nutraukiam savo laisvalaikis, gal kada atsižadame vieno ar kito dolerio tiem reikalams, o okupuotos Lietuvos tautiečiai yra nuolatiniam pavojui netekti darbo ir laisvės ir nuolat susidurti su valdžios organų neapykanta ir pajuoka. Tačiau, nepaisydami persekiojimų, jie tikstančiais pasirašo įvairias peticijas vyriausybei.

Prie kryžiaus aukom pagerbti buvo padėta puokštė gyvų gėlių, o visi susirinkusieji pakiliai sugiedoję tradicinę giesmę "Marija, Marija."

Apygardos valdyba nuoširdžiai dėkoja kunigam Viktorui Dabušiui ir Juozui Pragulbickui ir diakonui Keturvičiui už koncelebracines mišias, o kun. Dabušiui dar ir už gražų pamokslą, muzikui Juozui Stankūnui už grojimą vargonais, Baliui Miškinui už solo giesmę, Juliiui Veblaičiui už grojimą smuiku ir parapijos chorui už giesmes mišių metu, Antanui Masioniui už pasakytą kalbą ir visiem dalyviams, kurie, nepaisydami slogių karščių, teikėsi atvykti į šį rengimą.

K.J.

BRITANJA PATVIRTINO NEPRIPAŽĪSTANTI PABALTĪJO ĮJUNGIMO

Balandžio 13 d. D. Britanijos užsienio reikalų ministerija atsakė į Dr. K. Bobelio Pabaltiečių Pasaulinės Santalkos vardu Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministeriams pasiųstą raštą apie Pabaltijo kraštų padėtį.

Atsakyme rašoma, kad britų politika nepasikeitė — Pabaltijo valstybių įjungimas į Sovietų Sąjungą pripažįstamas de facto, bet ne de jure. (E.)

Žmogaus Teisių Diena kongresinėje stovykloje

Penktoji pasaulio lietuvių jaunimo kongreso stovykla, kuri įvyks liepos 4 - 10 Oberlin kolegijoj prie Clevelando, kasdien paminės Lietuvos istorijos laikotarpį, kad dalyviai — iš viso pasaulio suvažiavę lietuviškas jaunimas — galėtų pilniau įsisaugoti ir pajusti tų įvykių svarbą.

Žvelgdama į praeitį, stovykla prisimins ir dabartį su Žmogaus Teisių Diena, kuri bus atžymėta penktadienį, liepos 8. Bus aptarta dabartinės Lietuvos padėtis bei okupanto smurtas prieš Lietuvos rezistentus ir išėvijus lietuvius.

Tomas Venclova iš New Haveno, Lietuvos Helsinkio grupės atstovas Vakaruose, apžvelgs Lietuvos rezistenciją, nušviesdamas, kokiais būdais lietuvių tauta šiandien priešiniasi sovietų vykdomom represijom.

Skaidrių montażas namoštės Lietuvių Informacijos Centro, stovyklautojams pailiustruos Lietuvos žmogaus teisių sąjūdį vaizdais iš pogrindžio: kalinių portretais, nelegaliomis procesijomis, disidentų teismais ir pan.

Americans for Due Process veikėja Rasa Razgaitienė iš New

Yorko iškels KGB kėslus iškraipyti istorinius faktus JAV teisinės santvarkos ribose. Ji painformuos, kaip su KGB dezinformacija yra užvedamos bylos JAV lietuviams už tariamus karu nusikaltimus antrojo pasaulinio karo metu.

Stovyklautojai turės progos atskiruose būreliuose išsamiau išdiskutuoti paskaitininkų mintis bei arčiau susipažinti su atvykusiais prelegentais.

Žmogaus Teisių Dienos programa ir pravedimu rūpinasi Lietuvių Informacijos Centro pareigūnė Gintė Damušytė iš New Yorko.

APIE LIETUVIŲ DIENAS

Chicago kultūriniam savaitrašty "Reader" birželio 17 laidoje buvo įdėtas Robert Ebish parašytas platus straipsnis, pavadintas Chicago Fun Times: The Lithuanians are Coming. Čia aprašoma visa Lietuvių Dienų programa.

Šis įtakingas trijų dalių savaitraštis turi 117,000 skaitytojų, platinamas muzikos ir meno krautuvėse paežerėje tarp Evanston ir Hyde Park.

— Amerikos Lietuvių Romos Katalikų S-gos seimas įvyks rugpjūčio 17-20 Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyne, Putnam, Conn.

— Vydūno Jaunimo Fondo valdyba užbaigė veiklos trisdešimtmetį. Fondas buvo įsteigtas 1952 kovo 23 Chicagoj a.a. Juozo Ivanausko iniciatyva. Pradžioj jis buvo pavadintas Lietuvių Akademikų Skautų Dr. Vydūno Šalpos Fondu, o pavadinimas pakeistas 1969. Dabartinis Vydūno Jaunimo Fondas ir toliau veikia Akademikų Skautų Sąjūdžio ribose. Fondo tarybai vadovauja pirm. R. Lukienė, valdybai — V. Mikūnas. Aukų buvo gauta iš JAV Lietuvių Fondo, sutelkta lėšų iš kalėdinių atvirukų vajaus, leidinių pardavimo. Fondas skiria pašalpas bei paskolas lituanistikai, organizacijom ir studentam. Per 30 metų buvo parūpinta grąžinamom paskolom \$108,593, lituanistikai — \$12,614, įvairiom pašalpom — \$14,567, premijom — \$3,195.

— Inž. Vytautas Kamantas, didelės Butterworth ligoninės, Grand Rapids, Mich., direktorius, buvo pakviestas į Michigano valstijos komisiją, kuri rūpinasi energijos panaudojimu ir taupymu visose Michigano ligoninėse. Ši komisija pataria visom ligoninėm kaip planuoti ir vykdyti energijos taupymą. Planas, inž. Vytauto Kamanto paruoštas, jau sėkmingai vykdomas Butterworth ligoninėj, kurioj specialiių kompiuterių pagalba kontroliuojamas ir prižiūrimas energijos panaudojimas. Ši ligoninė anksčiau per metus energijai išleisdavo arti dviejų su puse milijonų dolerių. Šiuo metu jau sutaupyta ketvirtadalis milijono dolerių, nesumažinus reikalingų patogumų.

— Dail. Prano Domšaičio paroda Chicagoj, "Galerijos" patalpose, vyks birželio 21 - liepos 9.

— Dail. Magdalena Stankūnienė padovanojo savo 6 paveikslus Lietuvos pasiuntinybės rūmams Washingtono.

— A. a. Povilas Vaitonis, žymus šachmatininkas, buvęs šachmatų meistris nepriklausomoje Lietuvoje ir Kanadoje, staiga mirė Hamiltone. Palaidotas balandžio 27 lietuvių kapinėse. Velionis buvo gimęs 1911 rugpjūčio 15 Užpaliuose. Tris kartus laimėjo nepriklausomo Lietuvos šachmatų pirmenybes. Buvo Antario, paskui visos Kanados šachmatų meistris, vienas iš lietuvių, turėjęs tarptautinio šachmatų meistrerio titulą.

— Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos visuotinis skyrių atstovų ir pavienių sąjungos darbuotojų suvažiavimas įvyks liepos 2 d., 12 val. dienos 2656 West 71st St., Chicago, Ill. Suvažiavimo programoj darbo posėdis ir pietūs. Parengiamuosius darbus tvarko ir informacijas teikia Vanda Gasperienė. Jos adresas: 2243 West 71st St., Chicago, Ill. 60636. Telef. 312 436-4393.

— Maironio minėjimą balandžio mėnesį surengė Milano Švč. Jėzaus Širdies universitetas. Paskaitą "Maironis ir lietuvių kultūra" skaitė italis dr. Guido Michelini. Jis yra nuoširdus lietuvių bičiulis, puikiai pramokęs lietuvių kalbą, kurią dėsto tame pačiame Milano katalikų universitete. Guido Michelini filosofijos doktoratą įsigijo Vilniaus universitete.

— Eugenijaus Kriaučeliūno 1982 metų 1000 dol. jaunimo premija nebus paskirta. Tokį nutarimą padarė Chicagoj posėdžiavusi vertinimo komisija: pirm. I. Kriaučeliūnienė, sekr. R. Kučienė, nariai — G. Aukštuolis, V. Plioplys ir kun. A. Saulaitis, S.J. Pasiūlytų kandidatų tarpe nebuvo rasta nė vieno, pasižymėjusio išskirtine lietuviška veikla. Premija bus paskirta sekančiais metais už 1983 m. veiklą. Nauji siūlymai bus priimami iki š.m. gruodžio 31.

KNYGOS ANGLŲ KALBA — BOOKS IN ENGLISH

Lithuanian Cookery, by I. Sinkevičiūtė. One of the largest collections of Lithuanian traditional recipes. \$8.00
Introduction to Modern Lithuanian, by A. Klimas, Dambriūnas, W. Schmalstieg. Grammar for the Lithuanian language. \$10.00
English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas \$8.00
Lithuanian-English, by Piesarskas, Svasevičius. \$8.00
Lithuanian Self-Taught, by Variakojytė \$4.00
Mano žodynas, by Richard Carry. For children, illustrated. \$6.00.
Lithuanian for Beginners, by A. Rinkūnas. \$4.00, Teacher's manual \$3.00, Workbook A \$2.50, B \$3.00 and C \$3.00
Lithuanian record with text \$6.00
The USSR-German Aggression Against Lithuania, by B. Kaslas. \$15.00
Lithuania: the Outpost of Freedom, by C.P. Jurgėla. \$15.00
Lithuanian Easter Eggs, by A. Tamošaitis. \$23.00
Chicago/KEZYS, Photo album. \$20.00
Pioneer Prince in USA, by S. Maziliauskas, \$10.00
History of Lithuania, by J. Končius. \$4.00
Vytautas the Great Duke of Lithuania, by J. Končius \$3.00
The 40 Years of Darkness, by J. Vaišnora. \$2.00
Lithuanians in America, by Dr. A. Kučas. \$6.00
Lithuanian Pioneer Priest, by W. Wolkovich \$6.00
A Priest in Stutthof, by Stasys Yla. \$10.00
The Baltic Nations, by B. J. Kaslas. \$12.00
Lithuania Minor, by M. Brakas. \$15.00
Encyclopedia Lituanica, by S. Sužiedėlis & A. Kučas. 6 vol. \$130.00.
The Living Testament of Faith & Courage in Siberia. \$5.00
Samogitia, by Chas. L. Thourot Pichel. \$10.00
The Lithuanian Short Story 50 Years, by S. Zobarskas. \$13.00
Manyland Presents Their Best, by S. Zobarskas. \$6.00
Cultural Wellsprings of Folktales, by V. Bagdanavičius. \$6.00
Selected Post-War Lithuanian Poetry, by J. Zdanys. \$12.00
Eternal Dream, by L. Andriekus. \$6.00
The Brothers Domeika, by L. Dovydenas. \$6.00
We Will Conquer the World, by L. Dovydenas. \$5.00
Crosses, by V. Ramonas. \$4.00
Lietuviai Sibire, by J. Prunskis. \$20.00
The Sonata of Icarus, by J. Gliuda. \$5.00
Sin at Easter, by Vaižgantas. \$6.00
Five Posts in a Market Place, by A. Landsbergis. \$4.00
Noon at a Country Inn, by A. Vaičiulaitis. \$4.00
The Temptation, by V. Krėvė, \$3.00
The Herdsman & the Linden Tree, by V. Krėvė. \$4.00
The Secret Life of a Political Refugee, by E. Narouche. \$5.00
Fragments of Truth, by M. P. Brazauskas. \$4.00
The Lithuanian Woman, by B. Novickienė. \$5.00
Basanavičius: the Patriarch of Lithuania, by A.E. Senn. \$10.00
Postage Stamps of Lithuania, by Associate Editors. \$16.00
Soviet Genocide in Lithuania, by J. Pajaujis. \$11.00.
Lithuania Under Soviet Occupation, by J. Prunskis. \$9.00.
Lithuanian Easter Eggs by A. Tamošaitis. \$25.00
Lithuanian National Costume, by A. and A. Tamošaitis. \$26.00
Puzinas, Color Monography, Album. \$25.00
A Color Odyssey, Album — A. Galdikas. \$16.00
The Way of Nations, Album — J. Juodis. \$8.00
An Infant Born in Bondage — Meditations on Liberty from the Siberia. \$7.00
Archbishop George Matulaitis, by Dr. A. Kučas. \$15.00
My Lithuanian Coloring Book. Vol. 1 and 2, \$2.50 each.
Map of Lithuania. \$6.50
Amber (Lithuanian Gold), by Patty C. Rice. \$27.00
Catholics in USSR occupied Lithuania. \$4.00
These and other Lithuanian-English books, records, auto stickers, Lithuanian and USA Flags, T Shirts with Lithuanian Emblems and various other souvenirs are available at:

DARBININKAS ADMINISTRATIVE OFFICE
341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

BALTIKAI — T SHIRTS,
trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it": vaikas (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BRIDGES is a monthly newsletter in the English language published by the Lithuanian American Community. It is geared for those Lithuanians who do not understand Lithuanian but are interested in the Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 5 dol. per year. The readers of Darbininkas are urged to urge the Lithuanians in their local communities to subscribe this newsletter for their sons and daughters interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu apdangalu, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Visą gegužės mėnesį pavergtos Lietuvos valstybiniai teatrai buvo užimti gastrolemis. Vilniaus akademiniškosios dramos teatras savo repertuarą rodė kauniečiams. Tuo pačiu metu Kauno dramos teatras viešėjo Vilniuje. Birželio pradžioj Panevėžio dramos teatras lankėsi Vilniuje. Panevėžiečiai savo gastroliniame repertuare turi per 20 spektaklių, kuriuose vaidina žymieji Panevėžio artistai: D. Baniūnas, V. Blėdis, E. Šulgaitė ir kiti. O į Panevėžį tuo pat laiku išvyko Vilniaus akademiniškosios dramos teatras su parinktais veikalais. Vilniaus valstybinis jaunimo teatras išvyko gastroliuoti į Klaipėdą, o Klaipėdos dramos teatras tuo metu vaidino Vilniaus jaunimo teatro scenoje. Klaipėdiečiai linkę į moderninius spektaklius, o panevėžiečiai stengiasi patraukti žiūrovus savo giliau įsijaustu vaidinimu, dėl to ir nenuostabu, kad Panevėžio dramos teatras laikomas pačiu stipriausiu pavergtos Lietuvos dramos teatru.

— Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejuje neseniai atidarytas archeologijos ir numizmatikos skyrius, kuriame rodomi rodiniai, surinkti iš akmens amžiaus gyvenviečių. Tyrinėjamai rodo, kad prie akmens gyvenviečių priklausė kai kurios Utenos, Ukmergės, Širvintų, Jonavos rajonų vietos. Prie naujų rodinų priklauso numizmatikos radiniai, medžioklės bei žvejybos įrankiai, laidojimo papuošalai.

— Anksti mirusio vaikų poezijos kūrėjo Kosto Kubilinsko 60 metų gimimo sukaktis buvo paminėta specialiu literatūros vakaru, surengtu Lietuvos meno darbuotojų rūmuose. Buvo skaitomi parinkti K. Kubilinsko kūriniai, surengta jo knygų paroda.

— Klaipėdos S. Šimkaus vardo muzikos mokyklos 60 metų sukaktis buvo paminėta mažojoje koncertų salėje. Koncertavo aukštesniosios muzikos mokyklos mokiniai.

— Išėjo iš spaudos "Lietuviškos tarybinės enciklopedijos" dešimtas tomas. Tome esą per 6,000 straipsnių, daug nuotraukų, 53 žemėlapiai. Enciklopedija leidžiama labai lėtu tempu, nors redakcijoje dirba keli šimtai redaktorių.

— Technikos mokslų daktaras Kazimieras Ragulskis, Kauno politechnikos instituto profesorius, laimėjo sąjunginio konkurso "Technika — pažangos variklis" premiją. Jo mokslo sritis — virpesių technika.

— Spaudos žiniomis, Lietuvos melioratoriai jau šį paskutinį penketį atidavė naudojimui daugiau negu 100 tūkstančių ha nusausintų ir nudrenguotų žemės. Dideli plotai esą nukalkinti ir paversti kultūrinėmis

pievomis. Įrengta daug tvenkinių, nutiesta apie 2000 kilometrų vietinių kelių. Apie tuos tikrus ar tik tariamus laimėjimus melioratorių suvažiavime Kaišiadoryse gyrėsi melioracijos ir vandens ūkio ministeris J. Velička. Tačiau, kiek žalos melioratoriai padaro gamtovaizdžiui ir reikalingiems vandens ištekliams, nekalbama nei spaudoje, nei susirinkimuose.

— Apie technikos mokslo ir kalbos kultūros terminologiją buvo kalbama regioniniame simpoziume Vilniuje. Spaudoje rašoma, kad pasitarime dalyvavo broliškų respublikų ir Maskvos atstovai.

— Vasarą vyresniųjų klasių moksleiviai turi atidirbti valdžiai darbo prievolę. Esą jau įrengta per tūkstantis darbo stovyklų, kur turės sutilpti apie 70 tūkstančių moksleivių. Baudžiatvė sistema vadinama ketvirtuoju semestru. Tačiau nauda iš tos talkos tenka tik sovietinei valdžiai.

— Spaudos žiniomis Šiaulių dviračių fabrikai kasmet į užsienius parduoda po 400 tūkstančių dviračių. Jų daug paplinta ir Lietuvoje. Ypač daug žmonių, ypač jaunimo, dviračiais važinėja pačiuose Šiauliuose. Mieste esą įrengti du dviračių parkai, kur laisvai galima važinėti dviračiais. Čia kasmet rengiamos ir dviračių lenktynės. Steigiamas dviračių muziejus, į kurį renkami dviračiai nuo seniausių laikų (mediniai ratai) iki dabartinių su keliais bėgių jungimais.

NAUJAUSI LEIDINIAI

G. Tautvyčio, Gyvenimas okupuotoje Lietuvoje. Komunistų propaganda ir tikrovė. Iš Lietuvos parašyto rankraščio. Kaina 10 dol.

B. Raila, Raibos agavos. Prisiminimai. Kietais viršeliais. 12.00 dol.

G. Galva, Ernestas Galvanuskas, politinė biografija. Kietais viršeliais. 18.00 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotojoje Lietuvoje. 10.00 dol.

A. Šapoka, Lietuvos istorija Kietais viršeliais. 20.00 dol.

A. Kairys, Kelionė į Vilnių. Premijuotas romanas. 10.00 dol.

J. Burkus, Gaila minios. Religiniai mąstymai. 8.00 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis, eilėraščiai. 4.00 dol.

K. Barėnas, Beragio ožio metai, romanas. 12.00 dol.

A. Balašaitienė, Susitikimas pamary, novelės. 8.00 dol.

J. Prunskis, Bolševikų nužudyti šauliai. 7.00 dol.

S. Maziliauskas, Pioneer Prince in USA. 10.00 dol.

R. Šilbajoris, Žodžiai ir prasmė. Literatūra šiandien Lietuvoje. 10 dol.

St. Raštikis, Lietuvos likimo keliai. Iš užrašų prisiminimai. IV tomas. 20 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, plokštelės bei suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Keliautojų dėmesiai

Juožas Kaributas yra parašęs įdomią knygą "Kelionė aplink pasaulį". 423 puslapių knyga sukaupė daug kelionių įspūdžių. Knyga iliustruota nuotraukomis iš aplankyto vietovių. Knyga su persiuntimu tik 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

— Uzbekijoje dokumentinių filmų dienoje dalyvavo ir lietuviai filminkai R. Šilinis ir H. Šablevičius. Išskirtinio dėmesio sulaukė filmai "Juozas Baltušis", "Suvalkiečių pagyvenimas", "Pro žydinčių liepą", "Ziniuonė" ir kiti.

— Pavergtoje Lietuvoje šį pavasarį atremontuotas ateistinis

muziejus, įkurtas Šv. Kazimiero bažnyčioje. Spaudoje skelbiama, kad muziejus turės 30,000 eksponatų. Muziejuje rodoma ir komunistų ateistinė veikla.

Pr. N.

Darbininkas — geriausia švenčių dovana

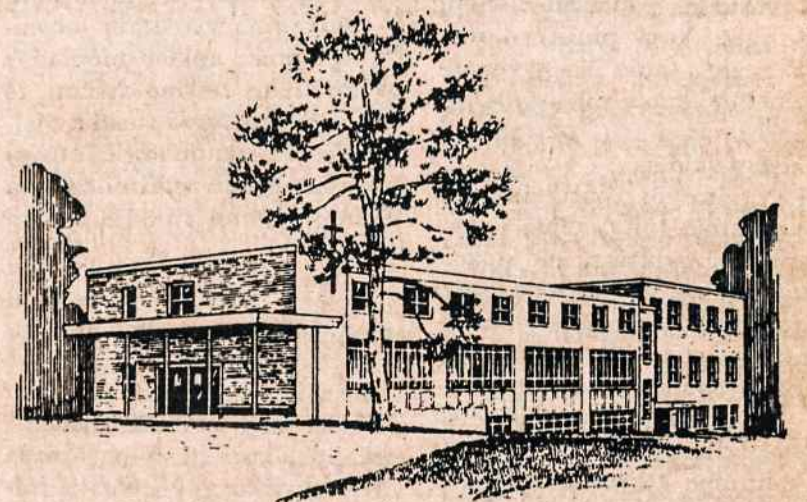
LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

Amerikos Lietuvių Katalikų unijų Vienybės seimas šiais metais įvyks rugpjūčio 17-18 Philadelphijoje, Holiday Inn, Independence Mall, 4th ir Arch St., patalpose.

Rugpjūčio 17, trečiadienį, pramatomos koncelebracinės mišios, jėzuitų provincijolo A. Saulaičio paskaita apie lietuviškos pastoracijos problemas, Elizabetho lietuvių Šv. Petro ir Povilo parapijos klebono kun. Petro Žemeikio paskaita apie pastovius diakonus lietuviškoj pastoracijoje.

Po vakariinės šv. Kazimiero sukaktuvinių metų reikalais kalbės kun. Kazimieras Pugevčius ir inž. Vytautas Volertas, šv. Kazimiero metų sukakties komiteto pirmininkas.

Rugpjūčio 18, ketvirtadienį, kalbės iš Baltųjų Rūmų atvykęs Linas Kojelis tema "Tautybių ir katalikų rūpesčiai ir Baltiesi Rūmai". Koncelebracinės mišios bus aukojamos Kunigų Vienybės suvažiavimo uždarymo ir Lietuvos vyčių seimo atidarymo proga.

Lietuviai pranciškonai kviečia jus praleisti atostogas Kennebunkport, Maine vasarvietėje.

Sezonas prasideda liepos 2 ir baigiasi rugsėjo 5.

Vasarvietė yra labai gražioje kurortinėje vietoje — prie pat Atlanto vandenyno. Yra jūros vandens baseinas, teniso aikštė, vėsinami kambariai, gražus parkas, rengiami kultūriniai vakarai. Buto ir maisto kainos žemesnės negu kitur.

Informacijai adresas:

Franciscan Guest House
Kennebunkport, Maine 04046
Tel. (207) 967-2011

AMBER HARVEST Fresh fruits and vegetables PARDUOTUVĖ

Galima gauti skanios, rupios, lietuviškos sveikatos duonos iš Bruno's kepyklos Chicagoje. Užsakomi vaisių krepšiai visom progom. Iki malonaus pasimatymo!

110-21 Jamaica Ave.
(kampus 111 St.)
847-9225

Atidara nuo 8 iki 7 val.
nuo pirmadienio
iki šeštadienio

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

Sparčiai auganti milijoninė LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka 9%

Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka 10%

Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.

Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

"KASA priima švenčių ar atostogų plano taupymo indėlius ir už juos taip pat moka 9% palūkanų".

— KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Telefonas: (212) 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

SLA centrinėje būstinėje birželio 19 buvo paminėta Aušros 100 metų sukaktis. Ant sienos kabo didžiulė dr. Jono Basanavičiaus nuotrauka, padaryta 1913 metais, kai jis lankėsi šioje įstaigoje. I-oje eilėje iš k. sėdi — G. Meiliūnienė, V. Jonuškaitė-Zaunienė, P. Jurek, kun. V. Palubinskas, G. Zilionienė, I. Jankutė, A. Sperauskas. Nuotr. A. Reivytenienė

Aušros sukaktis SLA centrinėje būstinėje

SLA centrinėje būstinėje Maironiuose birželio 19 paminėta Aušros laikraščio 100 metų sukaktis. Šiai įstaigai ir derėjo surengti tokį minėjimą, nes tuose namuose 1913 metais lankėsi Aušros steigėjas ir redaktorius dr. Jonas Basanavičius. Be to, aušrininkas ir Aušros redaktorius dr. Jonas Šliupas buvo šio Susivienijimo vienas iš steigėjų, buvo jo nariu.

Taip ir derėjo specialiai prisiminti Aušrą. Tos iniciatyvos ėmėsi moterų 99 kuopa ir 126-toji centrinė kuopa.

Susivienijimas turi jaukią salę, kur ir rengia savo šventes. Čia iš antro aukšto, iš įstaičių kambarių, buvo atnešta didelė dr. Jono Basanavičiaus nuotrauka, kuri buvo padaryta 1913 metais, kai jis lankėsi Susivienijime. Ant kitos sienos buvo pakabintas spalvotas dr. Jono Šliupo portretas. Kiek žemiau buvo ir kita nuotrauka, kuri vaizdavo, kaip ant Susivienijimo laiptų lauke stovi dr. Jonas Basanavičius, M. Yčas ir Tėvynės redaktorius. Nuotrauka daryta 1913 metais.

Šie aušrininkų portretai ne tik puošė salę, bet ir pačiam minėjimui suteikė kilnumo.

Minėjimą pradėjo Genovaitė Meiliūnienė, SLA gen. sekretorė. Apie Aušrą kalbėjo Paulius Jurkus. Jis buvo padaręs visą eilę plakatus, schemų, kur buvo surašyti visi Aušros pagrindiniai duomenys, kiek Aušra ėjo, kas redagavo, kokia buvo jos programa, svarbesnieji bendradarbiai ir t.t. Tokie plakatai kaip vaizdinė priemonė labiau

išryškino Aušros paskirtį ir jos svarbą lietuvių tautos istorijoje.

Baigė paskaitydama Maironio poezijos, kuri išreiškė visą Aušros ideologiją. Maironio posmai skelbė, kad ateina nauja Aušra, kvietė į darbą prikelti mylimą šalį.

Paskaita užtruko 40 minučių. Po to vadovavusi G. Meiliū-

nienė padėjo ir paskaitininkui ir susirinkusiems, kad atsilankė į minėjimą. Po to buvo gražios vaišės. Žmonių atsilankė apie 40.

Reikia pasidžiaugti šių dviejų kuopų iniciatyva paminėti sukaktį. Tai tikrai buvo garbės dalykas, nes čia juk vaikščiojo du žymūs aušrininkai. (p.j.)

10 metų be dr. Juozo Pajaujo

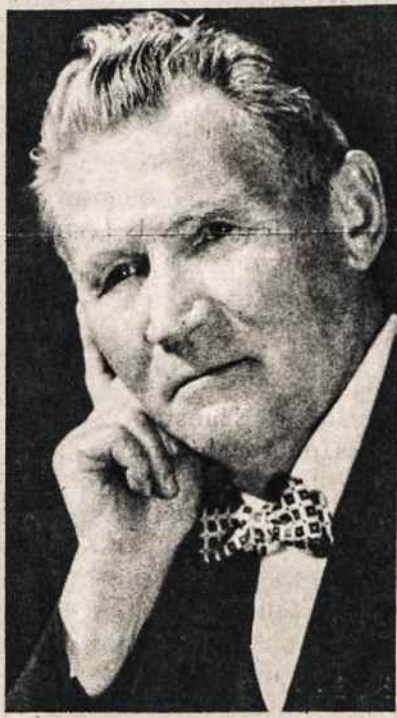
Birželio 10 d. suėjo 10 metų nuo dr. Juozo Pajaujo mirties. Jis buvo vienas iš tos jau besibaigiančios veiklos žmonių kartos, kuriai buvo lemta jaunystėje dirbti Lietuvos nepriklausomybės atstatymui, o jo sulaukus, didelę dalį savo produktyviausių metų pašvęsti visuomenei-politinei veiklai tėvynėje ir išsvijoj.

Savanoris kūrėjas, Seimo atstovas, vėliau Laikinosios vyriausybės narys, jis niekad nebuvo nuleidęs rankų — karštai tikėjo savo tautos ateitimi.

Jis buvo aktyvus Valstiečių liaudininkų partijos veikėjas. Prisidėjo prie Vliko veiklos dar pogrindy, vokiečių okupacijos metais. Bolševikų buvo kalintas Lukiškių kalėjime.

Iš profesijos dr. Pajaujįs buvo ekonomistas, dėstė ekonomikos mokslus Klaipėdos Prekybos institute ir Vilniaus Universitete, JAV atsitūrus, dėstė Aliaskos universitete. Vėliau dirbo Kongreso bibliotekoje.

Jis buvo taip pat ir žurnalistas, daug bendradarbiavo spau-

Dr. Juozas Pajaujįs

doje, buvo vienas iš Varpo redaktorių. Yra išvertęs mokslinių ir grožinės literatūros kūrinių iš įvairių kalbų į lietuvių kalbą.

Prieš pat mirtį dr. Pajaujįs baigė rašyti anglų kalba knygą — *Soviet Genocide in Lithuania*, kuri buvo išleista 1980 m.

BOSTONO ŽINIOS

Tragiškojo birželio minėjimai Bostone

Baisiusis birželis Bostone paminėtas labai plačiai. Birželio 11 d. mieste prie Renquill Hall vyko Baltic Holocaust minėjimas, kuriame dalyvavo estai, latviai, lietuviai ir kitos rusų pavergtos tautos. Minėjimas rado atgarsį net televizijoje ir amerikiečių spaudoje.

Birželio 12 d. 8 v.r. Stepono ir Valentinos Minkų vedamoji radijo programoj kalbėjo angliškai inž. Edvardas Meilus Jr. Jis nepaprastai gerai paruošto kalboj suminėjo visus tuos baisius įvykius ir darbus, kuriuos atliko okupantas rusas, apie trėmimus, apie Molotovo-Ribbentropo sutartį, kaip naciai ir komunistai rusai dalijosi Europą, o tų dalybų auka tapo ir Lietuva bei kitos Baltijos valstybės. Vėliau 9-tą valandą iš kitos radijo stoties Laisvės Varpas, ved. Petro Viščinio, perdavė tą pačią inž. Ed. Meilau Jr. kalbą. Be to, pats P. Viščinis dar labiau ryškino jau lietuviškai tuos išvežimus ir 1941 m. birželio 22 d. lietuvių sukilimą. Viščinio žodžius lydėjo J. Žilėvičiaus daina "Laisvės, laisvės", o taip pat Birutės Pukelevičiūtės perdavė eilėraštį, jos pačios įrekorduotą "Paskutinis birželis". Taip pat perdavė aktualią J. Gailos kalbą, kurioje minimas pasaulio nuolaidumas ir pataikavimas rusam.

Gi birželio 14 d. jau iš kitos radijo stoties P. Viščinio rūpesčiu buvo perduota speciali šio baisiojo birželio programa anglų kalba. Tai jau daugiau skirta amerikiečiams, kad juos supažindintų su tais baisiais įvykiais ir sovietų darbais. Šių Laisvės Varpo programų mecenatu buvo inž. Juozas ir Irena Rasai iš Cambridge, Mass.

O birželio 19 d. Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė rengė tų išvežimų minėjimą su pamaldomis. 10:15 val. ryte Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo aukojamos mišios už nukankintus ir mirusius tremtinius bei visus kovojusius už Lietuvos laisvę. Visa eilė organizacijų dalyvavo su vėliavomis: vyčiai, skautai, šauliai, moterų klubas. Per mišias solo giedojo solistas Benediktas Povila-

uskas. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Pamaldos baigtos visiems sugiedant Marija, Marija ir Lietuvos himną.

Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje. LB apylinkės pirmininkui po akies operacijos negalint minėjime dalyvauti, minėjimui vadovavo ižd. Eligijus Suziedėlis. Maldą sukalbėjo klebonas kun. P. Sakalys.

Paskaitą birželio tema skaitė Aldona Kairienė iš Providence, R.I. Prelegentės išmąstyti žodžiai klausytojuose padidino ryžtą vieningai dirbti tautos laisvės priartinimui.

Sugiedojus Marija, Marija ir Lietuva brangi, pirmininkaujantis visus pakvietė pasivašinti. Vaišės parengė Irena ir Stasys Eivai, talkinami broktoniečių su kepiniais.

Laisvės Varpo radijas birželio 12 birželio įvykius paminėjo lietuvių ir anglų kalba. Birželio 14 Laisvės Varpo radijo pastangomis iš WBET radijo stoties buvo transliuojama speciali programa apie birželio įvykius angliškai kalbantiems klausytojams.

E. Ribokienė

vičius, o vargonais jam pritarė komp. Jeronimas Kačinskas. Buv. parapijos klebonas kun. Antanas Baltrušūnas pamokslė gražiai prisiminė to baisiojo birželio aukas.

Tuojuo po mišių parapijos salėje buvo tęsiamas minėjimas. Jį pradėjo LB Bostono apylinkės pirm. Danielius Averka. Sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Baltrušūnas, Sibiro tremtinė Elena Juciūtė perskaitė Sibiro maldą. Prelegentas dr. Algirdas Budreckis suglaustoj, bet gerai paruoštoje kalboje perskaitė iš rastų rusų įsakymų tiems išvežimams pasiruošti ir vykdyti instrukcijas, visa tai buvo paruošęs komisaras Serovas jau 1939 metais, kada Lietuva dar buvo laisva. Tie jų pasiruošimo dokumentai buvo rasti Rygoje. Pagal tuos dokumentus — instrukcijas buvo numatyta išvežti iš Lietuvos apie 700,000 lietuvių. Tada 1941

BROCKTON, MASS.

Birželio minėjimas

Lietuvių Bendruomenės apylinkė, talkinant lietuvių organizacijom, birželio 12 iškilmingai paminėjo žiauriuosius birželio įvykius.

10 val. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje mišias aukojė ir pritaikytą pamokslą pasakė prof. dr. kun. A. Jurgelaitis, OP. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas Jūratės Lalienės. Ji ir vargonais pritarė.

Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Pamaldos baigtos visiems sugiedant Marija, Marija ir Lietuvos himną.

Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje. LB apylinkės pirmininkui po akies operacijos negalint minėjime dalyvauti, minėjimui vadovavo ižd. Eligijus Suziedėlis. Maldą sukalbėjo klebonas kun. P. Sakalys.

Paskaitą birželio tema skaitė Aldona Kairienė iš Providence, R.I. Prelegentės išmąstyti žodžiai klausytojuose padidino ryžtą vieningai dirbti tautos laisvės priartinimui.

Sugiedojus Marija, Marija ir Lietuva brangi, pirmininkaujantis visus pakvietė pasivašinti. Vaišės parengė Irena ir Stasys Eivai, talkinami broktoniečių su kepiniais.

Laisvės Varpo radijas birželio 12 birželio įvykius paminėjo lietuvių ir anglų kalba. Birželio 14 Laisvės Varpo radijo pastangomis iš WBET radijo stoties buvo transliuojama speciali programa apie birželio įvykius angliškai kalbantiems klausytojams.

E. Ribokienė

m. birželio 14 jie išvežė tik tarp 35-40 tūkstančių lietuvių, o kitų jau nespėjo, nes prasidėjo karas su vokiečiais. Bet kada jie vėl sugrįžo į Lietuvą 1944 metais, tada per kelis metus jie tą planą veik įvykdė.

Dr. Budreckis klausė, kodėl minime šiuos išvežimus? Jis pats ir atsakė, kad lietuviai tuos išvežimus minės, kol Lietuva atgaus laisvę, o mes dar pridedame, kad tie išvežimai nebus užmiršti, kol bus gyvas bent vienas lietuvis.

Meninėj daly solistas Benediktas Povilavičius padainavo: Visur tyla, ariją iš operos Eglė Žalčių karalienė ir Esi gyva. Jam akompanavo komp. Jeronimas Kačinskas.

Šis minėjimas gražiai praves-tas, ir žmonių susirinko daug.

Iš viso, Bostone šiais metais baisiusis birželis paminėtas gražiai ne tik savųjų tarpe, bet jį parodant ir amerikiečiams. Ir tas yra labai svarbu. Mes patys turime jį nešioti savo širdyse, o amerikiečiams rodyti, kad matytų sovietų baisius darbus.

Parengimai

Liepos 10 — metinis piknikas Kennebunkporto pranciškonų sodyboje su programa.

Liepos 24 — N. Pr. Marijos seserų vienuolyno sodyboje piknikas su programa.

Rugpjūčio 14 — LB Bostono apygardos diena Maironio parke Worcesteris.

Rugpjūčio 14 — Minkų radijo valandėlės gegužinė — piknikas Romuvos parke Brocktone.

Šaulių rinktinės suvažiavimas ir Martyno Jankaus šaulių kuopos 25 metų sukakties minėjimas Brocktone rugsėjo 18.

Kultūrinis Subatvakaris Tautinės S-gos namuose, So. Bostone, įvyks spalio 1.

Spalio 2 — Laisvės Varpo rudens renginys So. Bostono Lietuvių Piliiečių D-jos salėje.

Brocktono Balfo 72 skyrius spalio 22, šeštadienį, 6:30 val. vak. rengia rudens šalpos va-jaus pobūvį Sandaros salė, 30 Intervale St., Brocktone.

Lapkričio 13 — Šv. Petro parapijos kalėdinis bazaras.

Lapkričio 20 Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas.

Jono Vanagaičio šaulių kuopos 25 metų sukakties minėjimas įvyks lapkričio 27.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

JŪRA STRIMAITIS, ADVOKATĖ — KEHOE, DOYLE, PLAYTER, NOVICK & STRIMAITIS — Nine Hamilton Place; Boston, MA. TEL.: 617-338-0070 Lynn, MA., TEL.: 617-599-8188. Mūsų devynių advokatų firma specializuojasi įvairiose srityse.

New Yorko lietuvių vyrų choro PERKŪNAS PADĖKA

Prie sėkmingo mūsų choro metinio koncerto, įvykusio š.m. birželio 4 d., parengimo savo darbais, dovanomis bei įvairiomis paslaugomis nuoširdžiai prisidėjo mūsų malonūs talkininkai ir rėmėjai.

Savo ir choro vardu reiškiu gilią padėką

visoms ir visiems, tiems darbštiesiems ir mieliems lietuviškos dainos mylėtojams: šeiminkams — Eugenijai Kezieniei, Onai Barauskienei, Uršulei Povilaitienei, Marijai Menčiūnienei ir Onutei Povilaitytei už pagaminimą skanių ir įvairių šiltų patiekalų bei šaltų užkandžių; atgavos ir baro tvarkytojui Jurgiui Šližiui ir Onutei Povilaitytei; už energingą loterijos bilietų platinimą — Vandai Karmazinienei, Birutei Malinauskienei, Angelikai Petraitienei, Stasei Rasimienei ir Evelynai Vasiliauskienei; už įėjimo į salę bilietų pardavinėjimą — Birutei Labutienei ir Vandai Karmazinienei; už loterijos laimėjimų pravedimą — Onutei Povilaitytei, Laurai Šatinskaitei ir Astai Lukoševičiūtei; už įėjimo į salę

kontrolę — Juozui Jurkuvėnui ir Pranei Jurkuvėnienei; už šviesų ir scenos tvarkymą — Algijui Lukoševičiui ir Henrikui Šatinskui; A.E. Prekeriui už koncerto įrašymą į juostelę; Albinai Ralienei ir Birutei Malinauskienei už nupirktas gėles chorui; Marytei Šalinskienei už bilietų platinimą; Mečiui Vilkui už \$30.00 loterijai; KASAI už apmokėjimą koncerto programos spausdinimo; už dovanotus biskvitinius kepinius: Romai Česnavičienei, Onai Gražulienei, Onai Hughes, A. Kantakevičienei, Vandai Karmazinienei, Birutei Labutienei, Jadvygai Leleivienei, Uršulei Povilaitienei, Gediminui Rajeckui, Julijai Svo-gūnienei, J. Yencharienei, Eleonorai Tutinienei ir Stefanijai Vasikauskienei. Visiems, kurių pavardės per neapsižūrėjimą liko praleistos, pakartotinai reiškiu nuoširdžią padėką.

Visi suminėti savo talka ar dovanomis prie to koncerto prisidėjo nemokamai.

Petras Tutinas, choro pirmininkas

A.A. JURGIUI LIOGIUI

mirus, dukras ir sūnus su šeimomis bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Danutė ir Stasys Biručiai

A.A. JURGIUI LIOGIUI

mirus, jo sūnų, mūsų bendradarbi Stasj, kitus jo sūnus Edvardą ir Bronių, dukteris Joaną Drešerienę, Roveną Kubilienę ir visas: jų šeimas liūdesio dienoje giliai užjaučiame.

Lietuvių Atletų Klubo Bingo darbuotojai

A.A. JURGIUI LIOGIUI

mirus, sūnus Stasj ir Edvardą New Yorke, Bronių Marylande, dukteris Joaną Floridoje, Roveną Connecticute ir jų visų šeimas giliai užjaučia

New Yorko Lietuvių Atletų Klubas

"Amber Holidays"

1983 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Rugpjūčio 3	— \$1338.00	Rugsėjo 26	— \$1110.00
Rugpjūčio 17	— \$1528.00 (su Ryga)	Spalio 5	— \$1229.00
rugsėjo 7	— \$1338.00	gruodžio 26	— \$1175.00 (su Ryga)
Rugsėjo 19	— \$1143.00		

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalui SKAMBINKITE 1-800-722-1300 (TOLL FREE) Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, P.O. Box 116, South Boston, Mass. 02127 Tel. (617) 268-8764

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Prices are based on double occupancy and are subject to change

Norintiem atsikviesti gimines atostogom — sutvarkome dokumentus.

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė .... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė .... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Šį savaitgalį Chicagoje vyks Antrosios Pasaulio Lietuvių Dienos. Iš New Yorko daug kas išvyko dalyvauti toje šventėje. Išvyko Apreiškimo parapijos, Perkūno ir Maironio mokyklų vaikų chorai, Harmonijos kvartetas, daug Lietuvių Atletų Klubo sportininkų. Sėkmės visiems, kurie ten aktyviai dalyvauja šioje didelėje ir iškilioje šventėje.

Už a.a. Joną Simanavičių bus atlaikytos mišios liepos 6 d. 12 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje Manhattane. Užprašė Bronė Macijauskienė.

Kasos Kredito Unija praneša, kad Amerikos nepriklausomybės šventės savaitgalį bus uždaryta šeštadienį, sekmadienį ir pirmadienį. Taip pat bus uždaryta ir Darbo dienos savaitgalį rugsėjo 3, 4 ir 5 dienomis. Normaliai įstaiga veikia šešias dienas per savaitę, nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro, penktadieniais iki 6 v.v., šeštadieniais iki 5 v.v.

A. a. Felicijono Prekerio atminimui Marijona Dimšaitė-Ogden, Stepa ir Vytautas Vakučiai Stamfordo LB apylinkėse paaukojo 150 dol. Apylinkės valdyba už auką nuoširdžiai dėkoja.

Apie vysk. R. Krikščioną, kuris pasitraukė iš Panevėžio vyskupijos administratoriaus pareigų, parašė Newsday birželio 21 laidoje. Laikraštis pažymėjo, kad jį popiežius atleido iš pareigų už tai, kad jis pasidarė rusiško KGB įrankis. Kaip anksčiau buvo rašyta Darbininke, pasiremiant Vatikano radijo pranešimu, iš pareigų jis pats pasitraukė dėl sveikatos sutrikimo.

Kennebunkporte piknikas lietuvių diena bus liepos 10. Bus iškilmingos pamaldos, tautinius šokius šoks Bostono šokėjų grupė, dainuos Brocktono lietuvių parapijos chorai.

Dail. Vlado Žilias tapybos kūrinių paroda bus Kultūros Židinyje spalio 12 ir 13 dienomis. Paroda bus mažojoje salėje. Ją rengia N.Y. skautės.

Vytas Gerulaitis, senj., yra išvykęs į Londoną, kur jo sūnus, Vytas Gerulaitis, teniso žvaigždė, dalyvauja teniso turnyre.

EKSKURSIJA | KENNEBUNKPORTA

Tradicinė ekskursija autobusu pas Tėvus pranciškonus Kennebunkporte, Maine, šiais metais daroma ne Darbo dienos savaitgalį, bet JAV nepriklausomybės šventį. Autobusas iš Kultūros Židinio kiemo išvyks liepos 2, šeštadienį, 8 v. r. Pakeliui sustojama prie Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene. Į New Yorką grįžtama liepos 4 vakare. Kellonė, nakvynė ir valgis 5 kartus — asmeniui 115 dol. Šios kelionės reikalais skambinti Marytei Šalinskienei 296-2244 arba Tėvui Petru 827-1351. Anksčiau užsiregistravę pasirenka vietas autobuse bei kambarius vasarvietėse.

KENNEBUNKPORTO PRANCIŠKONŲ METINIS

PIKNIKAS

1983 liepos 10 dieną

Pranciškonai visus kviečia atvykti ir malonioje nuotaikoje praleisti dieną.

KASOJE 10 MILIJONŲ

Birželio mėnesį KASOS Kredito Unijos taupytojų indėliai pasiekė 10 milijonų dolerių. Tas įvykis tiktai trejų su puse metų laikotarpyje. Per tą laiką sugriuvo ne vienas bankas, o KASA augo, plėtėsi ir visai negalvojo augimo sustabdyti. Toks stebėtinai progresas rodo, kad KASOS nariai pilnai pasitiki sumaniai vadovaujama lietuvių finansine institucija ir vis didesniais skaičiais perveda santaupas iš kitų bankų į lietuvišką KASĄ.

KASOJE, kaip žinoma, kiekvieno taupymo sąskaita yra valdžios įstaigų apdrausta iki 100,000 dolerių. Kredito Unijų administracijos pareigūnai kasmet tikrina finansinę atsakomybę, indėlius, paskolas, investavimus ir finansinius rezervus. Šiemet lietuviškoji KASA iš valdžios inspektoriaus gavo aukščiausios klasės įvertinimą, kitaip sakant — penketuką. Tokį įvertinimą gauna labai mažas Kredito Unijų procentas, todėl galime didžiuotis būdami pirmoje vietoje ir dėkoti KASOS pirmininkui Vytautui Vebeliūnui, išdininkei ir administratoriui Laimai Lileikienei ir visiem kitiems vadovybės nariams už sėkmingai atliktą darbą.

Ateityje New Yorko KASOS Kredito Unija planuoja tolimesnę augimą, tobulėjimą ir veiklos plėtimą kitose lietuvių kolonijose. Augdama ir stiprėdama, KASA vis daugiau pajėgs patarnauti ne tik savo nariams, bet ir visam lietuviškam gyvenimui iševijoje.

Alg. Š.

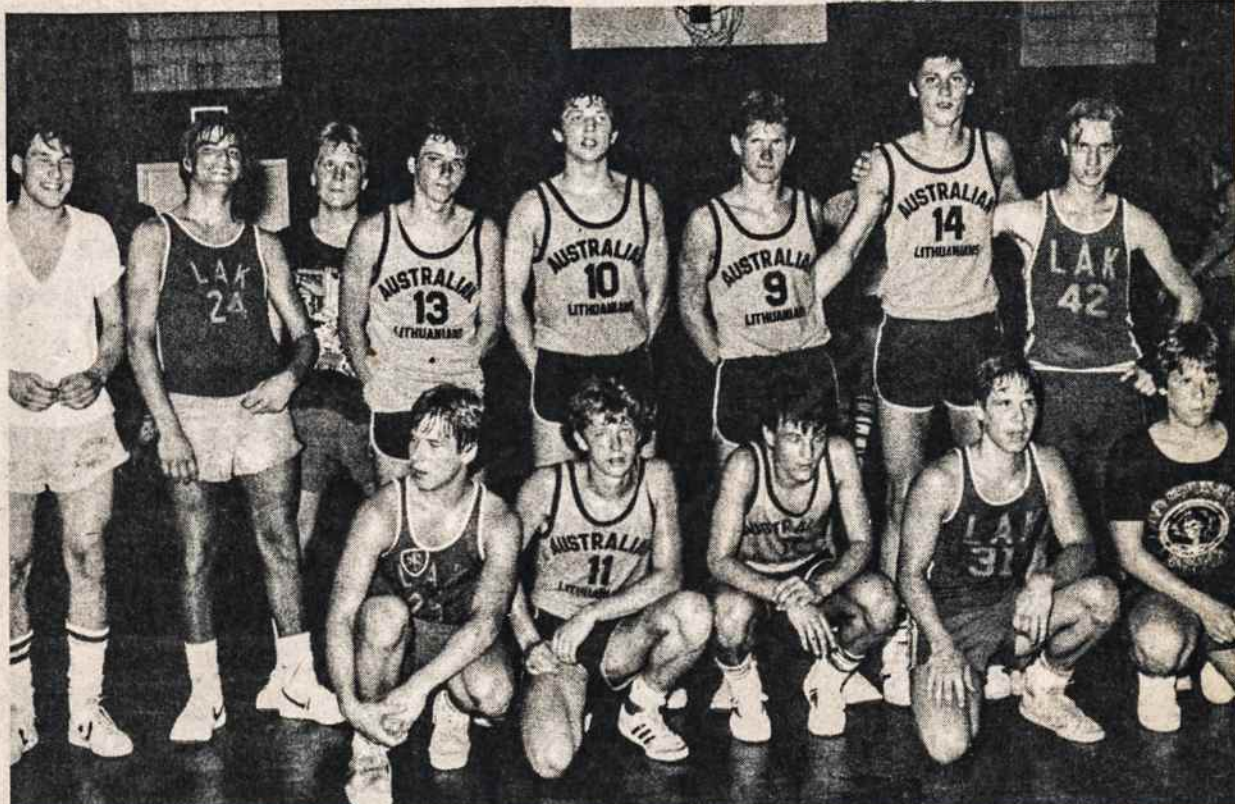
Smuikininkas Pranas Matukas su žmona Elena iš Adelaidės, Australijos, atvyko į Ameriką ir čia lanko savo pažįstamus bei gimines. Buvo užsukęs ir į New Yorką. Palydėtas aktorius Vitalio Žukausko, apsilankė Darbininko redakcijoje, apžiūrėjo Adomo Galdiko galeriją, Kultūros Židinį, vienuolyno koplyčią. Iš čia išvyko į Chicago.

Dariaus ir Girėno skridimas ir jų tragiškas žuvmas bus prisimintas liepos 16, šeštadienį, 3 v. popiet prie lakūnų paminklo. Bus įdomi jubiliejinė programa. Minėjimą rengia lakūnų paminklui statyti komitetas ir Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopa, kuriai pirmininkauja Bronė Spūdienė. Visi kviečiami kuo gausiausiai atsilankyti, nes šiemet sueina 50 metų nuo šių drąsių lakūnų skrydžio ir tragiško žuvimo Vokietijoje. Putnamo seselių vienuolynė lietuvių diena — piknikas bus liepos 24, sekmadienį. 11 v. mišios, 3 v. popiet Neringos stovyklos mergaitės atliks programą.

Kas aukoja,
 Tas Lietuvą vaduoja!

Išnuomojamas kambarys su baldais moteriai ar vyrui Woodhavene, N.Y. Skambinti 212 847-7306.

Išnuomojamas 3 kambarių ir virtuvės butas trečiam aukšte, Richmond Hill rajone. Pageidaujama suaugę ir dirbantys. Skambinti 847-4985 trečiadieniais ir penktadieniais po penkių ir savaitgaliais.

Svečiai australai ir LAK klubo jaunieji po rungtynių Kultūros Židinyje. Rungtynės buvo birželio 15. Laimėjo australai. Nuotr. L. Tamošaitis

Dėkoja už australų sportininkų gražų priėmimą

Australijos lietuvių sportininkų viešnagė New Yorko jau praėjo. Tad noriu padėkoti visiems už paramą svečius priimti, noriu pasakyti, kas padaryta.

Pagal Antano Laukaitis, australų išvykos vadovą, pareiškimą, iki tol New Yorkas juos priėmęs geriausiai, visos problemos išspręstos sklandžiai. Tai vis dėka tų, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prie to prisidėjo.

Iš viso pas mus buvo 90. Visi jie buvo apgyvendinti 26 lietuviškose šeimose. Ne visi kalbėjo lietuviškai, bet visi per savo sporto klubus gina lietuvišką spalvą ir prisideda prie lietuvių sporto klubų aktyvios veiklos.

Šiam reikalui viso aukomis surinkta 3544 dol., iš parengimų gauta pajamų — 1174.70 dol. Išlaidų buvo 4284.70 dol. Likutis 434.00 dol. pervestas į LB New Yorko apygardos kasą.

Kiekvienas atvykęs gavo: New Yorko miesto bei traukinių žemėlapius, N.Y. turistų biuro išleistas knygeles apie New Yorką, aprašymus apie New Yorko apylinkių lietuvių gyvenimą, organizaciją, Kultūros Židinį, lituanistinę mokyklą bei kitus New Yorko lietuvių veiklos brožuos. Buvo išnuomota 15 vietų auto mašina — van — svečių naudojimui. Ši mašina nepaprastai palengvino transporto problemas.

Iš aerodromo paimti ir vėl nuvežti buvo pasamdyti du auto-

Parduodamas dviejų miegamųjų butas-condominium. Seminole, Fl. Gerame stovyje ir prie krautuvų-bankų, kur patogus senesniems žmonėms pasitarauti. Tel. 1 - 813 596-5438.

Išnuomojami trys kambariai, 24 Highland Place, tel. 277-4017.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

busai, į kuriuos svečiai ir jų bagažas lengvai sutilpo.

Birželio 14, antradienį, Kultūros Židinyje buvo susipažinimo vakaras su trumpa programa (sveikino gen. konsulas A. Simutis bei išvykos vadovas A. Laukaitis). Grojo orkestras, buvo šilta vakarienė su alumi bei gera nuotaika. Dalyvavo per 200 asmenų.

Birželio 15, trečiadienio vakare, Kultūros Židinyje įvyko trejos sporto rungtynės: moterų tinklinis — laimėjo New Yorkas, jaunių krepšinis — laimėjo Australija, vyrų krepšinis — laimėjo New Yorkas. Dalyvavo daug stebėtojų.

Australiečiai buvo pavaišinti šilta vakariene ir alumi.

Iš visus parengimus nebuvo imama jokio mokesčio, gal dėl to šį kartą atsilankė daugiau žmonių negu bet kad vidury savaitės. Visi aktyvūs australų sportininkai (be vadovų ir svečių) gavo po 15.00 dol.

Birželio 16, ketvirtadienį, jokių oficialių užsiėmimų nebuvo,

bet buvo labai daug neoficialių.

New Yorko jaunimas svečius priėmė šilta, parodė jiems miestą, paplūdimius, "blusu" turgų ir, žinoma, kartu dalyvavo neoficialiuose priėmimuose.

Birželio 17, penktadienį, 8 v.r. svečiai patenkinti, gerai neišsimegę paliko Kultūros Židinį ir išvyko į Torontą.

Aš dar kartą dėkoju visiems už talką, o ypatingai dėkoju komitetui už gerai atliktą darbą. Tą komitetą sudarė: Zenonas Jursys — išdinininkas, Vida Jankauskienė ir Aldona Katnienė — nakvynės reikalams, Romas Kezys — radijo informacija, Algirdas Šilbajoris — informacija ir spauda, Jonas Matulaitis — programų koordinatorius, Antanas Mičiulis — sporto rungtynių koordinatorius. Specialiems reikalams komitete buvo šie nariai: Algis Česnavičius, Ramutė Česnavičienė, Stasys Karmazinas, Eugenija Kezienė, Jurgis Šližys, Petras Tutinas, Vanda Vebeliūnienė, Algis Jankauskas, Irena Alksnienė.

Dar kartą visiems ir visoms lietuviškąs ačiū!

Vytautas Alksninis,
 komiteto pirmininkas

LIEPOS 24, SEKMADIENI, N. PR. MARIJOS SESERŲ VIENUOLYNO SODYBOJE PUTNAM, CONN., METINIS PIKNIKAS— LIETUVIŲ DIENA

11 val. mišios, pamokslas, procesija

12 val. pietūs, pramogos

3 val. popiet — Neringos mergaičių stovyklos programa

Atvykite pabendrauti, pasidžiaugti Pasikvieskite ir savo draugus

11:45 Iškilmingos mišios
 Gieda Brocktono Šv. Kazimiero parapijos chorai

12:45 Pietūs

4:30 Meninė programa

Tautiniai šokiai. Vadovauja Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška iš Bostono Brocktono choro koncertas